Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2025/5511

13.10.2025

ZAWIADOMIENIE KOMISJI

Wytyczne dotyczące wdrażania Społecznego Funduszu Klimatycznego

(C/2025/5511)

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie 3

II. Ustanawianie i wyznaczanie organów 3

a. Organy zaangażowane w realizację planów społeczno-klimatycznych 4

1. Organy, którym powierzono realizację planów społeczno-klimatycznych 4

2. Organ/organy odpowiedzialne za podpisanie deklaracji zarządczej towarzyszącej wnioskom o płatność 5

3. Organ/organy odpowiedzialne za audyt systemów i operacji 5

b. Organy uzupełniające 6

4. Organ odpowiedzialny za koordynację przygotowania i monitorowania planów społeczno-klimatycznych 6

c. Wyznaczenie przez państwa członkowskie 6

d. Czynności audytowe, które należy przeprowadzić na szczeblu krajowym, jeżeli organy nie są objęte art. 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF ani RRF 7

e. Przyjęcie przez Komisję wyznaczenia organów 8

III. Przygotowanie realizacji planu społeczno-klimatycznego 8

a. Ustanowienie krajowego komitetu koordynującego 8

b. Zaangażowanie władz regionalnych/lokalnych, partnerów społecznych i zainteresowanych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego 9

IV. Monitorowanie realizacji 9

a. Wspólne wskaźniki 10

b. Wspólne wskaźniki stosowane jako kamienie milowe i wartości docelowe 11

c. Przedstawiane co dwa lata sprawozdania z postępów we wdrażaniu 11

V. Zaciąganie zobowiązań na alokację finansową 12

a. Decyzja wykonawcza Komisji w połączeniu z decyzją w sprawie finansowania wieloletniego 13

b. Zobowiązanie prawne 13

c. Indywidualne zobowiązania budżetowe 13

d. Umorzenia i pozostałe środki 14

VI. Wnioski o płatność 14

a. Składanie wniosków o płatność 14

b. Deklaracja zarządcza 15

c. Podsumowanie audytów 15

VII. Ocena i przetwarzanie wniosków o płatność przez Komisję 16

a. Zdefiniowanie ex ante wartości wypłat 16

b. Pozytywna ocena i płatność 16

c. Osiągnięcie w zadowalającym stopniu kamienia milowego lub wartości docelowej 16

d. Negatywna ocena kamienia milowego i wartości docelowych, zawieszenie płatności 17

e. Odchylenie od pierwotnie oszacowanych kosztów 17

f. Płatności proporcjonalne w przypadku ograniczonych zasobów 17

g. Poważne niedotrzymanie warunków umowy i jej rozwiązanie 18

VIII. Ochrona interesów finansowych UE 18

a. Systemy zarządzania i kontroli 18

b. Zapobieganie nadużyciom 19

c. Konflikt interesów 19

Konsekwencje niezgodności 20

d. Zapobieganie podwójnemu finansowaniu i komplementarność z innymi instrumentami finansowania . 20

Etap projektowania 21

Etap realizacji 21

Rola Komisji 21

e. Zgodność z przepisami UE dotyczącymi pomocy państwa 21

f. Zgodność z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych 23

IX. System cyfrowy, gromadzenie i przechowywanie danych dotyczących odbiorców końcowych alokacji finansowej 24

a. Jeden cyfrowy system rejestracji istotnych informacji dotyczących realizacji środków i inwestycji 24

b. Korzystanie z elektronicznego systemu wymiany danych między państwami członkowskimi a Komisją. 25

c. Gromadzenie, rejestrowanie i przechowywanie danych dotyczących odbiorców końcowych 26

X. Poświadczanie, audyt i kontrola 26

a. Ocena systemów zarządzania i kontroli 27

XI. Zmniejszenie wsparcia finansowego i odzyskiwanie środków 28

XII. Ewaluacja Społecznego Funduszu Klimatycznego i ocena odpowiedniości planów społeczno-klimatycznych . 29

a. Ewaluacja Społecznego Funduszu Klimatycznego 29

b. Ocena odpowiedniości planów społeczno-klimatycznych 30

c. Zrównoważoność inwestycji 30

XIII. Informacja, komunikacja i widoczność 30

a. Widoczność i informacje dla odbiorców końcowych 30

b. Publikacja danych dotyczących odbiorców końcowych oraz środków i inwestycji realizowanych w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego 32

c. Strategia komunikacyjna w sprawie planu społeczno-klimatycznego 32

d. Horyzontalne działania komunikacyjne na szczeblu europejskim 33

I. **Wprowadzenie**

Celem Społecznego Funduszu Klimatycznego ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 ([1]) (rozporządzenie w sprawie SCF) jest przyczynienie się do sprawiedliwej społecznie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej.

Społeczny Fundusz Klimatyczny (SCF) ma w szczególności przeciwdziałać społecznym skutkom włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy 2003/87/WE ([2]) (dyrektywa EU ETS). Nowy system handlu uprawnieniami do emisji (ETS2) ustanowiony w rozdziale IVa dyrektywy EU ETS obejmuje sektor budowlany, sektor transportu drogowego i sektor przemysłu drobnego, które nie zostały objęte zakresem istniejącego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji. SCF zapewnia państwom członkowskim wsparcie finansowe przeznaczone dla znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych, użytkowników transportu i mikroprzedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wzrostem cen paliw kopalnych i kosztów transportu w wyniku wdrożenia ETS2.

Celem niniejszych wytycznych jest pomoc państwom członkowskim w realizacji ich planów społeczno-klimatycznych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie SCF. Wytyczne stanowią uzupełnienie wytycznych dotyczących planów społeczno-klimatycznych ([3]) oraz zawiadomienia Komisji zawierającego wytyczne techniczne dotyczące stosowania zasady „nie czyń poważnych szkód" ([4]) oraz załączników do niego ([5]).

Nie wykluczają one przyjęcia przyszłych przepisów w kontekście wieloletnich ram finansowych (WRF) po roku 2027. Wytyczne będą w razie potrzeby zmieniane w celu dostosowania ich do wszelkich przyszłych przepisów mających zastosowanie w okresie obowiązywania WRF po 2027 r., w tym ewentualnych zmian w metodzie wdrażania, oraz w celu zapewnienia dalszego skutecznego wdrażania środków i inwestycji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 i motywem 17 rozporządzenia w sprawie SCF każde państwo członkowskie powinno przedłożyć Komisji swój plan społeczno-klimatyczny do dnia 30 czerwca 2025 r.

W ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego na okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2032 r. zostanie przydzielona kwota 65 mld EUR. Przy obowiązkowym wkładzie państw członkowskich wynoszącym co najmniej 25 % szacunkowych łącznych kosztów ich planów społeczno-klimatycznych środki Funduszu wyniosą co najmniej 86,7 mld EUR. Jego działalność ma rozpocząć się 1 stycznia 2026 r., co najmniej rok przed osiągnięciem pełnej operacyjności ETS2 i dwa lata przed rozpoczęciem nowych WRF w 2028 r. Tak wczesne rozpoczęcie przyczyni się do sprawnego wprowadzenia ETS2.

Termin transpozycji dyrektywy (UE) 2023/959 ustanawiającej ETS2 upłynął 30 czerwca 2024 r. ([6]) Zgodnie z art. 16 ust. 3 lit. a) pkt (i) rozporządzenia w sprawie SCF, na potrzeby oceny adekwatności planu społeczno-klimatycznego Komisja weźmie pod uwagę to, czy plan stanowi wystarczającą odpowiedź na skutki społeczne dla znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych, mikroprzedsiębiorstw oraz użytkowników transportu i na stojące przed nimi wyzwania w związku z ETS2. Brak transpozycji ETS2 powoduje zatem, że plan społeczno-klimatyczny nie może spełnić wymogu adekwatności ani realizować ogólnego celu SCF.

Jeżeli państwo członkowskie formalnie przedłoży swój plan społeczno-klimatyczny, nie dokonawszy transpozycji dyrektywy (UE) 2023/959 ustanawiającej ETS2, Komisja nie będzie w stanie ocenić przedłożonego planu. W takim przypadku, zwłaszcza gdy państwo członkowskie nie ustanowiło na swoim terytorium zobowiązań prawnych dla podmiotów objętych regulacją do umorzenia uprawnień w ramach ETS2 odpowiadających ich zweryfikowanym emisjom, plan społeczno-klimatyczny zostanie uznany za nieistotny, ponieważ nie będzie można wykazać skutków społecznych, jak wymaga art. 16 ust. 3 lit. a) pkt (i) rozporządzenia w sprawie SCF. Komisja wyda wówczas decyzję wykonawczą zawierającą negatywną ocenę planu społeczno-klimatycznego zgodnie z art. 17 ust. 4 rozporządzenia w sprawie SCF.

II. **Ustanawianie i wyznaczanie organów**

Zgodnie z art. 11 ust. 3 i art. 21 ust. 1 oraz załącznikiem III do rozporządzenia w sprawie SCF każde państwo członkowskie musi wprowadzić **skuteczny i wydajny system kontroli wewnętrznej**. Obejmuje to wyznaczenie organów i podmiotów odpowiedzialnych za różne aspekty realizacji planów społeczno-klimatycznych oraz audyt systemów i operacji związanych z tymi planami.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające Społeczny Fundusz Klimatyczny i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).
([2]) Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).
([3]) C(2025) 881 final.
([4]) C(2025) 880 final.
([5]) C(2025) 880 final, załączniki 1 do 2.
([6]) Art. 3 akapit drugi dyrektywy (UE) 2023/959.

Aby wykorzystać dotychczasowe doświadczenia i zmniejszyć obciążenia administracyjne, **państwa członkowskie mogą** – z zastrzeżeniem swoich ram prawnych i regulacyjnych oraz potwierdzenia przez Komisję – **wyznaczyć jeden organ** do wykonywania funkcji wymienionych w lit. a) i b) poniżej, polegających na koordynacji przygotowywania i monitorowania planów społeczno-klimatycznych, realizacji tych planów, podpisywania deklaracji zarządczej i przygotowywania wniosków o płatność do Komisji. Na przykład państwa członkowskie mogą powierzyć realizację planów społeczno-klimatycznych instytucjom zarządzającym programami polityki spójności lub Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF). Ponadto państwa członkowskie muszą wyznaczyć organ lub organy, które będą przeprowadzać audyty systemów i operacji w sposób zapewniający ich funkcjonalną niezależność.

a. ***Organy zaangażowane w realizację planów społeczno-klimatycznych***

Następujące funkcje organów zaangażowanych w realizację planów społeczno-klimatycznych są szczegółowo określone w rozporządzeniu w sprawie SCF i w załączniku III do tego rozporządzenia. Należy wykonywać następujące funkcje:

1. *Organy, którym powierzono realizację planów społeczno-klimatycznych*

— **Zarządzanie środkami lub inwestycjami** określonymi w planach społeczno-klimatycznych w celu osiągnięcia ich celów oraz przydzielanie powiązanych obowiązków i funkcji.

— Zapewnienie solidnych systemów ochrony **interesów finansowych UE**, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywanie, zgłaszanie i korygowanie, a także zapewnianie zgodności z obowiązującymi przepisami, w szczególności z przepisami dotyczącymi pomocy państwa i zamówień publicznych. Obejmuje to szybkie wykrywanie i eliminowanie wszelkich nieprawidłowości.

— Ustanowienie skutecznych i proporcjonalnych **środków i procedur zwalczania nadużyć finansowych**, dostosowanych do ryzyka zidentyfikowanego w strategii zwalczania nadużyć finansowych.

— Przeprowadzanie **weryfikacji zarządczych** w celu sprawdzenia, w drodze przeglądów dokumentacji i kontroli na miejscu, osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych SCF oraz tego, czy nie występują poważne nieprawidłowości, a mianowicie nadużycia finansowe, korupcja i konflikt interesów lub podwójne finansowanie.

— Potwierdzanie i przedstawianie Komisji dowodów na to, że **wartości docelowe i kamienie milowe są faktycznie osiągane**, oraz angażowanie się w dialog z Komisją na temat postępów we wdrażaniu.

— Dopilnowywanie, aby odbiorcy końcowi alokacji finansowych otrzymywali należne kwoty, z zastrzeżeniem dostępności finansowania.

— Gromadzenie i bezpieczne przechowywanie **danych** i wszystkich innych istotnych informacji, **zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. d)** rozporządzenia w sprawie SCF, w tym **wyników audytów i kontroli oraz działań następczych**, w celu zapewnienia solidnej ścieżki audytu.

— Gromadzenie i bezpieczne przechowywanie **danych na temat środków i inwestycji**, a także ich kamieni milowych i wartości docelowych, **zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. d) pkt (iv)** rozporządzenia w sprawie SCF.

— Gromadzenie **danych dotyczących postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych** i wspólnych wskaźników zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF w celu zapewnienia skutecznego monitorowania.

— Realizacja **działań w zakresie przekazywania informacji, komunikowania się i widoczności** zgodnie z art. 23 rozporządzenia w sprawie SCF, w tym publikowanie danych na temat odbiorców końcowych na jednej stronie internetowej, jeżeli zadanie to nie jest powierzone krajowemu organowi koordynującemu.

Organami odpowiedzialnymi za realizację planów społeczno-klimatycznych mogą być organy krajowe, regionalne lub lokalne, w zależności od obowiązujących krajowych ram prawnych i regulacyjnych oraz od rodzaju środków i inwestycji zawartych w planie społeczno-klimatycznym. Do państw członkowskich należy decyzja o sposobie podziału obowiązków między organami, biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia skutecznej realizacji planów społeczno-klimatycznych, tak aby środki i inwestycje przynosiły korzyści gospodarstwom domowym, mikroprzedsiębiorstwom i użytkownikom transportu znajdującym się w trudnej sytuacji.

Jeżeli realizację planów społeczno-klimatycznych powierzono władzom regionalnym, będą one miały takie same obowiązki jak organy krajowe.

2. *Organ/organy odpowiedzialne za podpisanie deklaracji zarządczej towarzyszącej wnioskom o płatność*

Instytucja lub instytucje odpowiedzialne za podpisanie deklaracji zarządczej towarzyszącej wnioskom o płatność będą wykonywać wskazane poniżej funkcje.

— **Zapewnienie** wdrożenia skutecznych i proporcjonalnych środków ochrony interesów finansowych UE, z uwzględnieniem zidentyfikowanych zagrożeń.

— **Konsolidacja** i nadzorowanie prac organów wdrażających w celu zapewnienia spójności i jakości planów społeczno-klimatycznych.

— **Zapewnienie** Komisji o zgodności realizacji planu społeczno-klimatycznego z obowiązującymi normami, zasadami i przepisami.

— **Potwierdzenie, że wnioski o płatność obejmują wyłącznie osiągnięte kamienie milowe i wartości docelowe**, z zagwarantowaniem dokładności, wiarygodności i autentyczności danych. Obejmuje to prowadzenie elektronicznej ewidencji wszystkich elementów weryfikacji zgodnie z zasadami i procedurami.

— **Sprawdzanie**, czy nieprawidłowości stwierdzone w końcowych sprawozdaniach z audytu i kontroli związanych z wnioskami o płatność zostały odpowiednio uwzględnione i skorygowane na poziomie zainteresowanych odbiorców końcowych.

18 kwietnia 2023 r. Komisja wydała oświadczenie ([7]) w sprawie porozumienia osiągniętego przez współprawodawców na podstawie załącznika III do rozporządzenia w sprawie SCF. W oświadczeniu tym podkreślono, że wyznaczenie więcej niż jednego organu do podpisywania deklaracji zarządczych towarzyszących wnioskom o płatność może prowadzić do ograniczenia efektywności i rozmycia obowiązków oraz nieporozumień co do roli organów.

3. *Organ/organy odpowiedzialne za audyt systemów i operacji*

Podmiot lub podmioty przeprowadzające audyty systemów i operacji będą odpowiedzialne za poniżej wskazane zadania.

— **Przeprowadzanie audytów systemów** dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli oraz **audytów operacji**, aby dać Komisji wystarczającą pewność, że **kamienie milowe i wartości docelowe** zawarte we **wnioskach o płatność** zostały osiągnięte.

— **Weryfikacja skutecznego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli oraz procesu wyznaczania organów** zgodnie z kluczowymi wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie SCF i w załączniku III do tego rozporządzenia.

— **Dopilnowywanie**, aby ich prace obejmowały wszystkie istotne elementy **gwarantujące ochronę interesów finansowych UE** przez uzyskanie pewności, że istnieją systemy służące zapobieganiu nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywaniu, zgłaszaniu i korygowaniu, a także zapewnienie zgodności z wymogami jednolitego rynku (przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i pomocy państwa).

— **Prowadzenie** wszystkich czynności audytowych zgodnie z **przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu**.

— **Przedstawianie podsumowania przeprowadzonych audytów** i wdrożonych środków, w odniesieniu do każdego wniosku o płatność, w celu ochrony interesów UE, ze szczególnym uwzględnieniem:

  — braku konfliktu interesów;

  — wdrażania środków zwalczania nadużyć finansowych;

  — zapobiegania korupcji i podwójnemu finansowaniu.

Instytucja audytowa musi być organem publicznym, chociaż konkretne zadania audytowe mogą być delegowane lub zlecone podmiotom publicznym lub prywatnym pod jej nadzorem i na jej odpowiedzialność.

([7]) Bruksela, 18 kwietnia 2023 r. (OR. en, pl) 7984/23 ADD 1, międzyinstytucjonalny numer referencyjny: 2021/0206(COD).

b. ***Organy uzupełniające***

Jak wskazano w wytycznych dotyczących planów społeczno-klimatycznych oraz biorąc pod uwagę wielosektorowy charakter Społecznego Funduszu Klimatycznego, zachęca się państwa członkowskie do ustanowienia krajowego organu koordynującego plany społeczno-klimatyczne.

1. *Organ odpowiedzialny za koordynację przygotowania i monitorowania planów społeczno-klimatycznych*

Art. 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF stanowi, że plany społeczno-klimatyczne muszą być spójne z informacjami i zobowiązaniami państw członkowskich zawartymi w innych programach i przepisach UE. W związku z tym zachęca się państwa członkowskie do utworzenia specjalnego organu, który zapewni ogólną koordynację w różnych obszarach.

Krajowy organ koordynujący może wykonywać następujące funkcje:

— zapewnienie **dostosowania** planu społeczno-klimatycznego do innych krajowych inicjatyw politycznych;

— zapewnienie **spójności** i **komplementarności** między planem społeczno-klimatycznym a Europejskim filarem praw socjalnych, programami polityki spójności, planem odbudowy i zwiększania odporności (RRP), krajowym planem renowacji budynków, zintegrowanym krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu oraz planem sprawiedliwej transformacji;

— **koordynowanie** prac z organami odpowiedzialnymi za skuteczne planowanie i realizację działań oraz z organami odpowiedzialnymi za podpisywanie deklaracji zarządczej w celu skutecznego podejmowania działań następczych w związku z wnioskami o płatność;

— **pośredniczenie** między organami odpowiedzialnymi za realizację w celu rozwiązania związanych z nią problemów;

— **pełnienie funkcji pojedynczego punktu kontaktowego** dla służb Komisji, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i innych właściwych organów lub instytucji UE;

— **nadzorowanie** okresowego monitorowania, sprawozdawczości (zgodnie z art. 24 rozporządzenia w sprawie SCF) oraz, w razie potrzeby, ewaluacji;

— **zapewnienie** realizacji działań komunikacyjnych w celu zwiększenia wiedzy na temat wsparcia UE i rozpowszechnianie informacji na temat działań zrealizowanych w ramach planu społeczno-klimatycznego;

— **nadzorowanie** publikacji danych dotyczących odbiorców końcowych (oraz wykonawców i podwykonawców w przypadku, gdy odbiorcą końcowym jest instytucja zamawiająca) w celu zachowania przejrzystości.

Niezależnie od organu lub organów, które pełnią te funkcje zarządcze, należy zapewnić skuteczny rozdział między nimi a podmiotem wykonującym funkcje audytu, aby umożliwić przeprowadzanie odpowiednich i niezależnych audytów systemów i operacji.

c. ***Wyznaczenie przez państwa członkowskie***

Organ lub organy wymienione w lit. a) niniejszej sekcji należy wyznaczyć zgodnie z załącznikiem III do rozporządzenia w sprawie SCF i ramami krajowymi. Wyznaczenie organu koordynującego, o którym mowa w lit. b), musi odbyć się zgodnie z ramami krajowymi; procedura wyznaczania na podstawie załącznika III do rozporządzenia w sprawie SCF nie ma zastosowania.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF, jeżeli państwo członkowskie postanowi powierzyć rolę organu odpowiedzialnego za realizację planu społeczno-klimatycznego instytucji zarządzającej programami polityki spójności na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ([8]) (rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów – RWP), Komisja uzna istniejące już systemy zarządzania i kontroli za zgodne z wymogami rozporządzenia w sprawie SCF.

Przepis ten ma zastosowanie do organów krajowych, regionalnych lub innego szczebla.

([8]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

W oparciu o synergię wynikającą z tego przepisu oraz charakter zadań wykonywanych przez inne rodzaje organów w ramach programów polityki spójności i RRF Komisja może zastosować uproszczoną procedurę w kilku innych sytuacjach, jak wyszczególniono poniżej.

Instytucje w ramach rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów:

(i) Instytucji zarządzającej funkcjonującej na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów przypisuje się rolę instytucji odpowiedzialnej za podpisanie deklaracji zarządczej towarzyszącej wnioskowi o płatność na podstawie rozporządzenia w sprawie SCF.

(ii) Instytucji pośredniczącej funkcjonującej na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów przypisuje się rolę instytucji realizującej plan społeczno-klimatyczny przewidziany w rozporządzeniu w sprawie SCF, pod warunkiem że instytucja ta została upoważniona do wykonywania wszystkich odpowiednich zadań instytucji zarządzającej w odniesieniu do programów polityki spójności.

(iii) Instytucji audytowej funkcjonującej na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów przypisuje się rolę organu, który przeprowadza audyty zgodnie z rozporządzeniem w sprawie SCF.

Instytucje w ramach RRF:

Ze względu na podobieństwa do struktur i procedur zarządzania i kontroli ustanowionych na szczeblu krajowym i regionalnym w celu zarządzania RRF struktury RRF można również wykorzystać (jeśli nie są to organy wdrażające programy polityki spójności) do bezpośredniego wdrażania działań w ramach planów społeczno-klimatycznych. W takich przypadkach istniejące systemy zarządzania i kontroli wprowadzone przez państwa członkowskie zostaną uznane za zgodne z wymogami rozporządzenia w sprawie SCF.

Każde państwo członkowskie musi oficjalnie przekazać Komisji wykaz organów odpowiedzialnych za zadania związane z SCF albo w momencie składania przez nie planów społeczno-klimatycznych, albo później, przed wyznaczeniem organów, po upewnieniu się, że sprawdzono i potwierdzono następujące elementy:

a) organy mają mandat prawny na szczeblu krajowym;

b) organy dysponują niezbędnymi zasobami i zdolnościami do wykonywania dodatkowych zadań w ramach SCF;

c) państwa członkowskie powinny dopilnować, aby realizacja planów społeczno-klimatycznych nie zagrażała wdrażaniu innych funduszy UE, za które odpowiedzialne są nowo wyznaczone organy SCF oraz

d) państwa członkowskie powinny zapewnić przestrzeganie mających zastosowanie wymogów załącznika III do rozporządzenia w sprawie SCF.

Jeżeli wyznaczone instytucje nie są instytucjami zarządzającymi programami polityki spójności, o których mowa w art. 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF, lub RRF, Komisja zdecyduje w każdym indywidualnym przypadku, czy dana instytucja jest odpowiednia do wypełniania roli przypisanej przez państwo członkowskie, jak opisano w sekcji II lit. d) niniejszych wytycznych.

W każdym przypadku wszelkie organy zaangażowane we wdrażanie funduszy polityki spójności UE lub RRF, w przypadku których stwierdzono znaczne niedociągnięcia potwierdzone przez Komisję, Europejski Trybunał Obrachunkowy lub jakikolwiek inny krajowy organ audytowy, muszą zostać wyłączone z uproszczonego procesu wyznaczania, o którym mowa powyżej.

d. *Czynności audytowe, które należy przeprowadzić na szczeblu krajowym, jeżeli organy nie są objęte art. 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF ani RRF*

Każdy podmiot odpowiedzialny za realizację planu społeczno-klimatycznego lub podpisanie deklaracji zarządczej w SCF, który **nie był wcześniej zaangażowany w** programy polityki spójności ani RRF (jak opisano powyżej), powinien podlegać audytowi przeprowadzanemu przez instytucję audytową. W ramach tego audytu należy ocenić, przed zakończeniem procesu wyznaczania, czy organy spełniają kryteria systemu kontroli wewnętrznej określone w załączniku III do rozporządzenia w sprawie SCF. Audyt należy również przeprowadzić w odniesieniu do każdego organu, w przypadku którego potwierdzono istotne niedociągnięcia ([9]) w zakresie wdrażania funduszy spójności lub RRF, lecz który państwo członkowskie mimo to zdecyduje się wyznaczyć.

([9]) Zob. kategorie 3 i 4 w sekcji dotyczącej oceny systemów zarządzania i kontroli poniżej.

Należy zauważyć, że ocena zgodności z kluczowymi wymogami określonymi w załączniku III do rozporządzenia w sprawie SCF odnosi się do kwestii, czy struktura systemu zarządzania i kontroli jest odpowiednia. Oznacza to, że aby Komisja mogła zaakceptować wyznaczenie organu, wymagana jest opinia na temat struktury systemów. Na tym etapie Komisja nie wymaga jednak opinii na temat praktycznej skuteczności systemu zarządzania i kontroli. Zakres i cele tego audytu opisano szczegółowo w sekcji X niniejszych wytycznych.

Jeżeli przed przyjęciem planu społeczno-klimatycznego nie można uzyskać wystarczającej gwarancji, plan ten powinien zawierać kamień milowy, który należy osiągnąć przed dokonaniem jakiejkolwiek płatności, wymagający wydania przez instytucję audytową opinii audytowej bez zastrzeżeń w odniesieniu do tych podmiotów. Jeżeli państwo członkowskie nie zaproponuje takiego kamienia milowego w planie społeczno-klimatycznym, Komisja podczas oceny planu społeczno-klimatycznego zwróci się o jego uwzględnienie, jak określono w art. 17 ust. 3 lit. c) rozporządzenia w sprawie SCF.

e. ***Przyjęcie przez Komisję wyznaczenia organów***

Komisja zasadniczo zaakceptuje proces wyznaczania, o którym mowa w lit. a) niniejszej sekcji, bez dodatkowych prac kontrolnych, jeżeli wyznaczona instytucja audytowa zapewnia już poświadczenia w ramach programów polityki spójności lub RRF.

Jeżeli państwo członkowskie postanowi **wyznaczyć jako instytucję audytową nową jednostkę**, która nie ma doświadczenia w zakresie audytu funduszy spójności ani RRF, Komisja dokona przeglądu struktury wyznaczonej instytucji audytowej i ewentualnie innych organów odpowiedzialnych za realizację planu społeczno-klimatycznego. Komisja **zweryfikuje zgodność z rozporządzeniem w sprawie SCF i międzynarodowymi standardami audytu jak najszybciej, być może w ramach oceny planu społeczno-klimatycznego lub tuż po jego formalnym przyjęciu**.

W art. 17 ust. 3 lit. c) rozporządzenia w sprawie SCF zobowiązano państwa członkowskie do wyeliminowania wszelkich niedociągnięć w systemach kontroli wewnętrznej przed pierwszą płatnością. Jeżeli nie można uzyskać wystarczającej gwarancji przed przyjęciem planu społeczno-klimatycznego, powinien on zawierać **dodatkowy środek** (kamień milowy) wymagający pozytywnej oceny przez Komisję tych instytucji audytowych, które nie mają doświadczenia w zakresie audytu funduszy spójności czy RRF. Jeżeli państwo członkowskie nie zaproponuje takiego kamienia milowego w planie społeczno-klimatycznym, Komisja zwróci się o uwzględnienie go przy ocenie planu społeczno-klimatycznego (art. 17 ust. 3 lit. c) rozporządzenia w sprawie SCF). Ten kamień milowy należy osiągnąć przed pierwszą płatnością.

III. **Przygotowanie realizacji planu społeczno-klimatycznego**

a. ***Ustanowienie krajowego komitetu koordynującego***

W art. 21 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF określono potrzebę zapewnienia skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej. W załączniku III do rozporządzenia w sprawie SCF określono wyznaczenie organów i procedury zapewniające uzyskanie przez te organy pewności.

Aby ułatwić współpracę z zainteresowanymi stronami, zachęca się państwa członkowskie do zapewnienia **platformy krajowej koordynacji wdrażania planu społeczno-klimatycznego**, aby dialog z zainteresowanymi stronami był zorganizowany w sposób zapewniający jednoznaczność w odniesieniu do harmonogramu, sposobu uczestnictwa zainteresowanych stron w dialogu oraz koordynacji na szczeblu krajowym. Utworzenie takiej platformy ułatwi pracę organu odpowiedzialnego za koordynację przygotowania i monitorowania krajowego planu społeczno-klimatycznego.

Można utworzyć krajowy komitet koordynujący składający się ze struktur ustanowionych przez państwo członkowskie w celu **zarządzania planem społeczno-klimatycznym, jego koordynowania i realizacji** oraz omawiania go z **odpowiednimi zainteresowanymi stronami**. Oprócz wspierania skutecznej realizacji planu społeczno-klimatycznego komitet koordynujący zapewniłby realizację planu zgodnie z innymi krajowymi strategiami oraz unijnymi programami finansowania i politykami UE.

Krajowy komitet koordynujący mógłby realizować m.in. następujące działania:

— monitorowanie postępów w realizacji planu społeczno-klimatycznego oraz w osiąganiu kamieni milowych i wartości docelowych;

— zajęcie się konkretnymi kwestiami i wyzwaniami mającymi wpływ na wyniki środków i inwestycji;

— ocena wkładu planu społeczno-klimatycznego w rozwiązywanie problemów zidentyfikowanych w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskiego lub w innych instrumentach i programach mających wpływ na Społeczny Fundusz Klimatyczny;

— monitorowanie postępów w przeprowadzaniu ocen;

— monitorowanie postępów w sprawozdawczości na temat wskaźników rezultatu i produktu oraz wskaźników kontekstowych, w przeprowadzaniu ewaluacji i syntez ewaluacji oraz w działaniach następczych w związku z ustaleniami;

— dopilnowywanie, by podejmowano działania w zakresie komunikowania się i widoczności oraz czyniono postępy w budowaniu zdolności administracyjnych instytucji publicznych;

— monitorowanie zaangażowania partnerów i beneficjentów, zapewnienie skutecznego zaangażowania kluczowych zainteresowanych stron oraz wspieranie zasady partnerstwa.

Taki komitet mógłby również promować wymianę poglądów na temat metodyki stosowanej do przeglądu kamieni milowych i wartości docelowych oraz na temat przedstawianych co dwa lata sprawozdań z realizacji planu społeczno-klimatycznego lub wszelkich zmian w tym planie. Ponadto komitet mógłby przedstawiać organom realizującym plan społeczno-klimatyczny propozycje, w szczególności dotyczące możliwych sposobów ograniczenia biurokracji z myślą o odbiorcach końcowych oraz poprawy skuteczności środków i inwestycji.

Krajowy komitet koordynujący powinien być dostosowany do konkretnych potrzeb, ram instytucjonalnych i struktur zarządzania każdego państwa członkowskiego. Skuteczność takiego komitetu we wspieraniu realizacji planu społeczno-klimatycznego i osiąganiu pożądanych skutków będzie zależeć od czynników takich jak **poziom zaangażowania zainteresowanych stron, efektywność procesów administracyjnych i zdolność do dostosowywania się do sytuacji**.

Zdecydowanie zachęca się państwa członkowskie do włączenia do swoich krajowych komitetów koordynujących przedstawicieli odpowiednich ministerstw i agencji na szczeblu, lokalnym i regionalnym, partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron, a także przedstawicieli Komisji.

Zaleca się, aby każdy komitet koordynujący przyjął swój regulamin zawierający przepisy dotyczące zapobiegania występowania wszelkim konfliktom interesów oraz dotyczące stosowania zasady przejrzystości. Regulamin ten będzie regulował proces decyzyjny każdego komitetu krajowego zgodnie z odpowiednimi ramami krajowymi. Komitet powinien spotykać się co najmniej raz w roku, a w przypadku wystąpienia istotnych kwestii mających wpływ na postęp w osiąganiu celów planu społeczno-klimatycznego należy organizować posiedzenia *ad hoc*.

b. *Zaangażowanie władz regionalnych/lokalnych, partnerów społecznych i zainteresowanych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego*

Aby zapewnić skuteczną realizację planów społeczno-klimatycznych i spójne monitorowanie, zdecydowanie zachęca się państwa członkowskie do angażowania różnych zainteresowanych stron, w szczególności regionalnych i lokalnych, w całym procesie realizacji.

Zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych oraz odpowiednich zainteresowanych stron w realizację planów społeczno-klimatycznych (i) zagwarantuje ich odpowiedzialność za tę realizację i zaangażowanie na jej rzecz; (ii) pomoże w sprawieniu, że środki i inwestycje będą skierowane do gospodarstw domowych i mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, które ostatecznie powinny odnieść korzyści z planów społeczno-klimatycznych oraz (iii) odzwierciedli fakt, że wiele inwestycji Społecznego Funduszu Klimatycznego będzie wdrażanych na szczeblu lokalnym i regionalnym (modernizacje energetyczne, transport publiczny itp.).

Poza regionalnymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami w całym procesie realizacji planów społeczno-klimatycznych należy zagwarantować uczestnictwo **organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów społecznych, przedstawicieli sektorów** i innych podmiotów, od których można uzyskać wystarczająco szeroki zakres opinii i które mogą kompleksowo monitorować proces realizacji.

IV. **Monitorowanie realizacji**

Ramy monitorowania realizacji planów społeczno-klimatycznych określono w art. 24 rozporządzenia w sprawie SCF. Stanowi on, że państwa członkowskie muszą **co dwa lata** przedstawiać Komisji sprawozdania z realizacji swoich planów społeczno-klimatycznych wraz ze zintegrowanym krajowym sprawozdaniem z postępów w dziedzinie energii i klimatu. Państwa członkowskie muszą uwzględnić w sporządzanych co dwa lata sprawozdaniach z postępów odpowiednie wspólne wskaźniki określone w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF.

Komisja jest również zobowiązana do monitorowania wdrażania Społecznego Funduszu Klimatycznego i mierzenia stopnia osiągnięcia jego celów. Ogólnie rzecz biorąc, monitorowanie wdrażania powinno być ukierunkowane, a na odbiorców wsparcia ze Społecznego Funduszu Klimatycznego należy nakładać proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości. Do celów sprawozdawczości oraz monitorowania i ewaluacji Społecznego Funduszu Klimatycznego Komisja będzie wykorzystywać wspólne wskaźniki.

Skuteczne monitorowanie realizacji planów społeczno-klimatycznych oraz klarowna i przejrzysta sprawozdawczość mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia przejrzystości i rozliczalności wobec zainteresowanych stron i opinii publicznej oraz dla informowania o osiągniętych postępach i rezultatach. Taka sprawozdawczość dotycząca Społecznego Funduszu Klimatycznego na poziomie zbiorczym wymaga spójnych i porównywalnych danych opartych na solidnych ustaleniach dotyczących monitorowania i gromadzenia danych. Monitorowanie może również pomóc w przewidywaniu wąskich gardeł w realizacji i wspierać opracowywanie działań łagodzących, a z drugiej strony pomóc w określeniu dobrych praktyk. Dzięki skutecznemu monitorowaniu możliwe jest również zmierzenie ogólnych postępów w osiąganiu celów Społecznego Funduszu Klimatycznego oraz zapewnienie bazy dowodowej na potrzeby późniejszych ewaluacji funduszu (zob. sekcja VII). Dwa kluczowe elementy ram monitorowania Społecznego Funduszu Klimatycznego przedstawiono w tabeli 1 poniżej.

Tabela 1

Kluczowe elementy ram monitorowania Społecznego Funduszu Klimatycznego

	Kamienie milowe i wartości docelowe	Wspólne wskaźniki
Wniosek o płatność	Państwa członkowskie przekazują (maksymalnie dwa razy w roku) aktualizacje osiągniętych kamieni milowych i wartości docelowych, w tym tych określonych za pomocą wspólnych wskaźników, które Komisja wykorzysta do uwzględnienia w systemie monitorowania.	
Sprawozdanie przedstawiane co dwa lata	Państwa członkowskie co dwa lata składają sprawozdania na temat postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych, tj. wszystkich swoich kamieni milowych i wartości docelowych.	W tym sprawozdaniu z postępów państwa członkowskie informują również o wszystkich wspólnych wskaźnikach kontekstowych oraz o postępach osiągniętych we wdrażaniu odpowiednich wspólnych wskaźników produktu i rezultatu.

a. ***Wspólne wskaźniki***

Zgodnie z art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF państwa członkowskie powinny uwzględniać w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach z postępów odpowiednie wspólne wskaźniki z załącznika IV do rozporządzenia w sprawie SCF. Wykaz przedstawiony w tym załączniku zawiera łącznie 39 wskaźników kontekstowych oraz wskaźników produktu i rezultatu obejmujących główne elementy interwencji w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego (sektor budynków, sektor transportu drogowego, mikroprzedsiębiorstwa i bezpośrednie wsparcie dochodów). Środki i inwestycje w ramach planów społeczno-klimatycznych mogą przyczynić się do osiągnięcia kilku wspólnych wskaźników jednocześnie.

Wspólne wskaźniki produktu i rezultatu uznane za istotne dla najpowszechniejszych rodzajów środków i inwestycji, które można włączyć do planów społeczno-klimatycznych i wykorzystać do celów obowiązków sprawozdawczych dotyczących tych planów, określono w załączniku I do niniejszych wytycznych. Oczekuje się, że państwa członkowskie przedstawią sprawozdanie dotyczące stosownych wspólnych wskaźników w przypadku, gdy zaproponowały środki i inwestycje w planach społeczno-klimatycznych, które mieszczą się w kategoriach określonych w art. 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF. W załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF wyjaśniono również, że jeżeli plan społeczno-klimatyczny nie zawiera środka ani inwestycji przyczyniających się do realizacji niektórych wskaźników, państwa członkowskie mogą oznaczyć te wskaźniki wzmianką „nie dotyczy".

Wszystkie wskaźniki kontekstowe w każdym komponencie uznaje się za stosowane domyślnie, ponieważ są źródłem informacji na temat obecnej sytuacji w różnych sektorach (tj. wartości bazowej), a państwa członkowskie muszą przedstawić te informacje w swoim planie społeczno-klimatycznym zgodnie z rozporządzeniem w sprawie SCF ([10]).

Wspólne wskaźniki będą wykorzystywane przez Komisję do monitorowania i ewaluacji Społecznego Funduszu Klimatycznego oraz postępów w osiąganiu jego celów ogólnych i szczegółowych (zob. również sekcja VII niniejszych wytycznych).

([10]) W art. 6 ust. 1 lit. e) rozporządzenia w sprawie SCF zobowiązano państwa członkowskie do podawania w planach społeczno-klimatycznych informacji dotyczących oszacowanej liczby znajdujących się w trudnej sytuacji gospodarstw domowych, mikroprzedsiębiorstw i użytkowników transportu. Art. 6 ust. 1 lit. d) rozporządzenia w sprawie SCF zawiera wymóg oszacowania prawdopodobnych skutków wzrostu cen w wyniku EU ETS 2 dla gospodarstw domowych, w szczególności dla występowania ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego, a także dla mikroprzedsiębiorstw. Art. 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SCF odnosi się do informacji na temat udziału tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodu w szacunkowych łącznych kosztach planu.

b. ***Wspólne wskaźniki stosowane jako kamienie milowe i wartości docelowe***

Postępy we wdrażaniu środków i inwestycji zawartych w planach społeczno-klimatycznych powinny być monitorowane za pomocą kamieni milowych i wartości docelowych. Kamienie milowe i wartości docelowe należy opracować w taki sposób, aby zapewnić monitorowanie osiągnięcia celów każdego komponentu w planie społeczno-klimatycznym. Kamienie milowe i wartości docelowe powinny być jasno określone, zwięzłe, realistyczne, odpowiednie, mierzalne, powinny dotyczyć konkretnie działań objętych planem i być miarodajne ([11]), wraz z odpowiednim wskaźnikiem. Wartości docelowe powinny mieć jasno określoną podstawę i być oparte na solidnej metodyce.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi planów społeczno-klimatycznych zdecydowanie zachęca się państwa członkowskie do wykorzystywania przy opracowywaniu swoich wartości docelowych wykazu wspólnych wskaźników zawartego w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF. Wykorzystywanie wspólnych wskaźników przy określaniu wartości docelowych zapewnia spójność i porównywalność danych objętych monitorowaniem we wszystkich państwach członkowskich i na poziomie Funduszu. W związku z tym, jeżeli wartość docelowa przyczynia się do osiągnięcia jednego ze wskaźników wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF, ten wspólny wskaźnik powinien być stosowany jako podstawowy wariant do przygotowania planu społeczno-klimatycznego (i musi być wyraźnie określony w tabeli zawierającej kamienie milowe i wartości docelowe przy składaniu planu społeczno-klimatycznego).

Aby można było skutecznie zrealizować plany społeczno-klimatyczne, oczekuje się, że większość pośrednich wartości docelowych i końcowych wartości docelowych inwestycji zostanie wyrażona we wskaźnikach produktu. Jeżeli wartości docelowej nie można sformułować z wykorzystaniem któregokolwiek ze wskaźników określonych w załączniku IV, państwa członkowskie mogą stosować dodatkowe wskaźniki, traktując priorytetowo te, które wykorzystano w ramach innych funduszy, programów i instrumentów UE, takich jak programy polityki spójności lub RRF. Należy stosować najlepsze praktyki wyjaśnione w wytycznych dotyczących planów społeczno-klimatycznych, w tym w odniesieniu do wszelkich zmian w tych planach.

Osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych jest warunkiem wstępnym złożenia wniosków o płatność w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego. Zgodnie z opartym na wynikach charakterem Społecznego Funduszu Klimatycznego składanie wniosków o płatność stanowi kluczowy punkt w realizacji planów społeczno-klimatycznych, w ramach którego państwa członkowskie przedstawiają aktualne informacje na temat osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych oraz wspólnych wskaźników, jeżeli zostały one wykorzystane do ustalenia wartości docelowych (więcej informacji znajduje się poniżej).

Ten regularny proces zapewnia aktualne informacje na temat postępów poczynionych we wdrażaniu i monitorowaniu Społecznego Funduszu Klimatycznego. Aktualizację tę należy uzupełnić sprawozdaniami z postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych przygotowywanymi co dwa lata przez państwa członkowskie.

c. ***Przedstawiane co dwa lata sprawozdania z postępów we wdrażaniu***

Przedstawiane co dwa lata sprawozdania z postępów we wdrażaniu stanowią kluczowy element ram monitorowania Społecznego Funduszu Klimatycznego. Zgodnie z art. 24 rozporządzenia w sprawie SCF sprawozdania te należy przedstawiać wraz ze zintegrowanymi krajowymi sprawozdaniami z postępów w dziedzinie energii i klimatu, w myśl art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 ([12]) (rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną). Przepis ten zobowiązuje państwa członkowskie do złożenia sprawozdań z postępów w realizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu do 15 marca 2023 r., a następnie co dwa lata. Biorąc pod uwagę powiązanie ustanowione rozporządzeniem w sprawie SCF między sprawozdaniami z postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych a sprawozdaniami z postępów w realizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, pierwsze sprawozdanie z postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych ma zostać złożone do 15 marca 2027 r. Okres sprawozdawczy obejmuje okres od rozpoczęcia wdrażania kwalifikowalnych środków i inwestycji (tj. od czerwca 2024 r.). Przedstawiane co dwa lata sprawozdania z postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych będą sporządzane z wykorzystaniem narzędzia informatycznego SFC2021.

Aby uzyskać kompleksowy obraz aktualnej sytuacji w zakresie wdrażania, oczekuje się, że państwa członkowskie przedstawią aktualne informacje na temat postępów w realizacji wszystkich działań w ramach planów społeczno-klimatycznych, w tym działań opóźnionych, jeszcze niezrealizowanych lub jeszcze nieocenionych.

W celu zwiększenia przejrzystości państwa członkowskie powinny publikować co dwa lata sprawozdania z postępów, zgodnie z wymogami mającymi zastosowanie do sprawozdania z postępów w realizacji krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.

([11]) Więcej wytycznych dotyczących opracowywania kamieni milowych i wartości docelowych można znaleźć w wytycznych dotyczących planów społeczno-klimatycznych (C(2025) 881 final).

([12]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

Komisja przedstawi bardziej szczegółowe wskazówki i wzór opracowywanych co dwa lata sprawozdań z postępów w realizacji planów społeczno-klimatycznych, aby ułatwić ten proces, zagwarantować zharmonizowane podejście do sprawozdawczości i usprawnić sprawozdawczość dzięki sprawozdaniom dotyczącym zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Komisja wyda notę metodyczną dotyczącą wspólnych wskaźników wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF, aby zapewnić jednolite rozumienie definicji wskaźników oraz zagwarantować rzetelność i wiarygodność gromadzonych danych. Metodyka ta będzie się opierać – w miarę możliwości – na definicjach określonych w rozporządzeniu w sprawie SCF i w innych odpowiednich przepisach UE ([13]), a także na definicjach stosowanych na szczeblu krajowym.

Państwa członkowskie powinny informować o sposobie stosowania definicji ubóstwa energetycznego i ubóstwa transportowego na szczeblu krajowym zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w swoich planach społeczno-klimatycznych ([14]). W przypadku gdy wskaźniki są podobne do wskaźników stosowanych w innych politykach UE (np. transponowanych dyrektywą w sprawie efektywności energetycznej) lub w programach finansowania, państwa członkowskie powinny stosować podobną metodykę do gromadzenia i zgłaszania powiązanych danych.

Istotnymi kwestiami w monitorowaniu Społecznego Funduszu Klimatycznego są równość płci i równe szanse dla wszystkich. Jak podkreślono w motywie 24 rozporządzenia w sprawie SCF, równość płci i równe szanse dla wszystkich powinny być uwzględniane i promowane w całym okresie przygotowywania i realizacji planów społeczno-klimatycznych w celu zadbania o to, by nikt nie został w tyle. W związku z tym zachęca się państwa członkowskie, aby w miarę możliwości dane zgłaszane w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach i w swoich planach społeczno-klimatycznych dezagregowały według płci, wieku i niepełnosprawności (w szczególności w odniesieniu do danych zgłaszanych w ramach wspólnych wskaźników dotyczących gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji, użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji i mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji) ([15]). Zachęca się również państwa członkowskie, aby w miarę możliwości i w stosownych przypadkach wyjaśniały, w jaki sposób w swoich planach społeczno-klimatycznych uwzględniły specyfikę geograficzną, taką jak sytuacja wysp, regionów i terytoriów najbardziej oddalonych, obszarów wiejskich lub oddalonych, mniej dostępnych peryferii, obszarów górskich lub obszarów słabiej rozwiniętych.

W planach społeczno-klimatycznych państwa członkowskie powinny wyjaśnić, w jaki sposób zamierzają zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację planów społeczno-klimatycznych, i powinny koncentrować się na ustaleniach dotyczących monitorowania i realizacji planu oraz harmonogramie monitorowania i realizacji planu (zob. pkt 4.1 załącznika V do rozporządzenia w sprawie SCF). Powinno to również obejmować ustalenia dotyczące gromadzenia odpowiednich danych. W ramach oceny ogólnej planów społeczno-klimatycznych Komisja oceni, czy proponowane rozwiązania zapewnią skuteczne realizację i monitorowanie ([16]). Organ koordynujący przygotowanie i monitorowanie planu społeczno-klimatycznego (zob. sekcja II niniejszych wytycznych) będzie nadzorował między innymi realizację, i monitorowanie planu oraz powiązaną sprawozdawczość. W przypadku braku krajowego organu koordynującego zadania te należy powierzyć organowi lub organom wdrażającym.

Komisja będzie prowadzić regularny dialog z przedstawicielami państw członkowskich, w miarę możliwości za pośrednictwem specjalnej technicznej grupy roboczej, w celu omawiania wszelkich kwestii i dobrych praktyk związanych z działaniami w zakresie monitorowania i oceny Społecznego Funduszu Klimatycznego.

V. **Zaciąganie zobowiązań na alokację finansową**

Społeczny Fundusz Klimatyczny powinien być wyjątkowo i tymczasowo finansowany z dochodów uzyskanych ze sprzedaży na aukcji 50 mln uprawnień zgodnie z art. 10a ust. 8b dyrektywy EU ETS, 150 mln uprawnień zgodnie z art. 30d ust. 3 tej dyrektywy oraz wolumenu dodatkowych uprawnień zgodnie z art. 30d ust. 4 tej dyrektywy, które to dochody powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel.

Biorąc pod uwagę, że zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel mają zostać udostępnione po sprzedaży na aukcji uprawnień na podstawie art. 10a ust. 8b, art. 30d ust. 3 i art. 30d ust. 4 dyrektywy w sprawie EU ETS, w art. 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SCF przewidziano odstępstwo od art. 22 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 ([17]) („rozporządzenie finansowe"). W ramach tego odstępstwa środki na zobowiązania mogą być automatycznie udostępniane na początku każdego roku budżetowego, począwszy od 1 stycznia 2026 r. Możliwe będzie zatem coroczne przydzielanie kwot rocznego przydziału dla każdego państwa członkowskiego zgodnie z rozporządzeniem w sprawie SCF.

([13]) Na przykład „ubóstwo energetyczne" zgodnie z art. 2 pkt 52 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej ((UE) 2023/1791); „gospodarstwo domowe" zgodnie z art. 2 pkt 15 rozporządzenia (UE) 2019/1700 ustanawiającego wspólne ramy statystyk europejskich dotyczących osób i gospodarstw domowych oraz „mikroprzedsiębiorstwo", tj. przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 10 osób i którego roczny obrót lub roczna suma bilansowa nie przekracza 2 mln EUR, zgodnie z obliczeniami na podstawie art. 3–6 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

([14]) Zob. art. 6 lit. f).

([15]) Zob. wspólne wskaźniki z załącznika IV wymienione pod numerami 1, 2, 3, 11, 13, 18, 19, 20, 29, 30, 32, 33, 34, 36 i 37.

([16]) Zgodnie z art. 16 ust. 3 lit. b) rozporządzenia w sprawie SCF.

([17]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024).

a. ***Decyzja wykonawcza Komisji w połączeniu z decyzją w sprawie finansowania wieloletniego***

Komisja podejmuje decyzję w sprawie planu społeczno-klimatycznego państwa członkowskiego w drodze decyzji wykonawczej, zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF. W przypadku pozytywnej oceny w decyzji wykonawczej Komisja określi elementy wymagane na podstawie art. 110 rozporządzenia finansowego i będzie to decyzja w sprawie finansowania w rozumieniu tego artykułu, ponieważ „[z]obowiązanie budżetowe musi być poprzedzone decyzją w sprawie finansowania przyjętą przez instytucję Unii lub organ, na który instytucja Unii delegowała uprawnienia".

Do celów wdrożenia Społecznego Funduszu Klimatycznego decyzja w sprawie finansowania dla każdego państwa członkowskiego będzie miała charakter wieloletni, obejmie lata 2026–2032 i będzie wskazywać również:

— państwo członkowskie określone jako beneficjent;

— środki i inwestycje, które mają zostać wdrożone;

— szacunkowe łączne koszty planu społeczno-klimatycznego oraz wykaz kamieni milowych i wartości docelowych;

— całkowity okres trwania działania;

— całkowitą maksymalną alokację finansową i odpowiadające jej roczne alokacje dla państwa członkowskiego w ramach Funduszu wypłacane w transzach;

— wartości wypłaty dla poszczególnych kamieni milowych i wartości docelowych;

— wkład krajowy;

— ustalenia i harmonogram monitorowania i realizacji;

— odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz wartość wypłaty po ich osiągnięciu;

— ustalenia dotyczące zapewnienia Komisji dostępu do odpowiednich danych bazowych;

— linię budżetową.

Decyzja w sprawie finansowania będzie zawierać załącznik określający roczne alokacje państw członkowskich (na podstawie załącznika I do wytycznych dotyczących planów społeczno-klimatycznych i z uwzględnieniem art. 17 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF). O alokacjach tych zostanie oficjalnie powiadomione każde państwo członkowskie w celu wykorzystania jako punkt odniesienia dla procesu realizacji finansowej oraz jako podstawa transakcji finansowych.

Decyzja ta zostanie przyjęta bez uszczerbku dla odpowiednich przepisów WRF obejmujących okres rozpoczynający się w 2028 r.

b. ***Zobowiązanie prawne***

Zgodnie z art. 19 rozporządzenia w sprawie SCF po przyjęciu przez Komisję pozytywnej decyzji zgodnie z art. 17 rozporządzenia w sprawie SCF Komisja zawrze umowę dwustronną z danym państwem członkowskim. Umowa ta będzie zawierać (i) szczegółowe informacje na temat realizacji konkretnego planu społeczno-klimatycznego, zwłaszcza szczegółowych obowiązków w zakresie monitorowania, (ii) zasady i procedury związane z kontrolą, (iii) korekty finansowe oraz (iv) wszelkie inne elementy istotne dla skutecznego wdrożenia wsparcia UE.

Zawarta umowa dwustronna będzie stanowić indywidualne zobowiązanie prawne w rozumieniu rozporządzenia finansowego na lata 2026–2032, bez uszczerbku dla art. 30d ust. 4 oraz art. 30i i 30k dyrektywy EU ETS.

c. ***Indywidualne zobowiązania budżetowe***

Do celów zobowiązań budżetowych ogólna maksymalna kwota środków, które mają zostać wypłacone na konkretny plan społeczno-klimatyczny, jak określono w decyzjach wykonawczych Komisji zgodnie z art. 17 rozporządzenia w sprawie SCF, powinna być rozbita na roczne raty (art. 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SCF).

Indywidualne zobowiązania budżetowe dla każdego państwa członkowskiego będą realizowane w rocznych ratach. Będą one oparte na załączniku do odpowiedniej decyzji wykonawczej Komisji zawierającej pozytywną ocenę planu społeczno-klimatycznego, która stanowi wieloletnią decyzję w sprawie finansowania dla danego państwa członkowskiego.

Jak określono w art. 17 ust. 3 lit. a) rozporządzenia w sprawie SCF, jeżeli szacunkowy łączny koszt planu społeczno-klimatycznego państwa członkowskiego pomniejszony o wkład krajowy jest co najmniej równy maksymalnej alokacji przewidzianej w załączniku I do wytycznych Komisji dotyczących planów społeczno-klimatycznych, indywidualne zobowiązania budżetowe ustalane corocznie będą równoważne kwotom wskazanym rocznie w tym załączniku.

Jeżeli plan społeczno-klimatyczny państwa członkowskiego zostanie zatwierdzony z maksymalną alokacją finansową niższą niż wskazana w załączniku I do wytycznych Komisji dotyczących planów społeczno-klimatycznych, jak określono w art. 17 ust. 3 lit. b) rozporządzenia w sprawie SCF, indywidualne zobowiązania budżetowe ustalane corocznie zostaną proporcjonalnie zmniejszone przy uwzględnieniu całkowitego wkładu SCF w decyzji Komisji na podstawie art. 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF.

Jeżeli państwo członkowskie nie wykorzysta w pełni swojej alokacji w danym roku, niewykorzystana kwota rocznego zobowiązania zostanie przeniesiona na następne lata do końca okresu finansowania.

We wszystkich przypadkach, zgodnie z wymogami art. 15 rozporządzenia w sprawie SCF, co najmniej 25 % szacunkowych łącznych kosztów każdego planu społeczno-klimatycznego musi pochodzić z wkładu danego państwa członkowskiego.

d. *Umorzenia i pozostałe środki*

Ewentualne umorzenia niewykorzystanej alokacji finansowej zostaną dokonane zgodnie z art. 20 ust. 10 rozporządzenia w sprawie SCF na koniec kwalifikowalnego okresu i po dokonaniu wszystkich płatności do 31 grudnia 2033 r.

Jeżeli nie poczyniono wymiernych postępów na drodze do osiągnięcia jakichkolwiek odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych, w terminie 15 miesięcy od zawarcia indywidualnego zobowiązania prawnego Komisja przekaże swoją ocenę państwu członkowskiemu i wyznaczy mu termin dwóch miesięcy na przedstawienie uwag, zanim podejmie decyzję o wygaśnięciu indywidualnego zobowiązania prawnego i umorzeniu kwoty (art. 20 ust. 7 rozporządzenia w sprawie SCF).

Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 4 lit. c) rozporządzenia finansowego i bez uszczerbku dla art. 30d ust. 4 akapit szósty dyrektywy EU ETS Komisja powinna przydzielić państwom członkowskim kwoty odpowiadające ewentualnym środkom, które pozostaną niewykorzystane do 31 grudnia 2033 r., zgodnie z zasadami rozdziału uprawnień określonymi w art. 30d ust. 5 dyrektywy EU ETS z myślą o osiągnięciu celów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia w sprawie SCF.

VI. **Wnioski o płatność**

a. *Składanie wniosków o płatność*

Po osiągnięciu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych państwa członkowskie muszą przedłożyć należycie uzasadniony wniosek o płatność maksymalnie dwa razy w roku (do 31 lipca i 31 grudnia). We wniosku tym należy wymienić wszystkie kamienie milowe i wartości docelowe, które państwa członkowskie uznają za osiągnięte w zadowalający sposób, jak określono w decyzji wykonawczej Komisji, o której mowa w art. 17 rozporządzenia w sprawie SCF. Do wniosku o płatność należy dołączyć odpowiednie uzasadnienie i dowody związane z każdym osiągniętym kamieniem milowym i każdą wartością docelową, zgodnie z umową dwustronną, o której mowa w art. 19 SCF. Przedłożenie każdego kolejnego zestawu osiągniętych kamieni milowych i wartości docelowych zakłada i potwierdza, że działania związane z uprzednio osiągniętymi w zadowalającym stopniu kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone przez dane państwo członkowskie.

Wnioski o płatność należy składać za pośrednictwem specjalnego modułu w systemie Komisji SFC2021. Wszelką dokumentację pomocniczą stanowiącą dowód pomyślnego osiągnięcia odpowiednich wartości docelowych i kamieni milowych należy również przedłożyć za pośrednictwem SFC2021 jako integralną część wniosku o płatność. Przed złożeniem wniosku należy przeprowadzić prace techniczne w celu sprawdzenia, czy kamienie milowe i wartości docelowe zostały osiągnięte.

W odpowiednim czasie system przekaże państwu członkowskiemu elektroniczne potwierdzenie odbioru. Organy państw członkowskich będą mogły w razie potrzeby korygować lub wycofywać wnioski o płatność za pośrednictwem tego systemu i przed przyjęciem przez Komisję decyzji wykonawczych, o których mowa w art. 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie SCF.

Jeżeli państwo członkowskie uzna, że konkretny kamień milowy lub konkretna wartość docelowa, które miały być osiągnięte w określonym terminie, nie zostały osiągnięte, lub jeżeli zidentyfikowało powiązane problemy z realizacją (np. trwające prace audytowe lub kontrolne, brak wystarczających dowodów lub inny powód), może powstrzymać się od włączenia ich do wniosku o płatność i nadal ubiegać się o wypłatę środków na pozostałe kamienie milowe i wartości docelowe, które należało zrealizować w tym samym terminie i które uznaje się za w pełni osiągnięte. Zaleca się, aby przed złożeniem wniosku o płatność państwa członkowskie skonsultowały się z Komisją w sposób nieformalny, aby upewnić się, że dokumentacja została właściwie przygotowana.

Aby spełnić wymogi art. 20 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF, państwo członkowskie nie powinno przedkładać częściowo osiągniętych indywidualnych wartości docelowych (np. 8 z 10 elementów będących przedmiotem zobowiązania do realizacji w określonym terminie). **We wnioskach o płatność należy uwzględniać wyłącznie w pełni osiągnięte kamienie milowe i wartości docelowe**. Realizacja wartości docelowych lub kamieni milowych, które nie zostały osiągnięte lub zostały osiągnięte jedynie częściowo w określonym terminie, powinna być kontynuowana i uwzględniana w kolejnych wnioskach o płatność po ich zadowalającym osiągnięciu.

b. ***Deklaracja zarządcza***

Zgodnie z art. 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SCF i załącznikiem III do tego rozporządzenia państwa członkowskie muszą dołączyć do każdego wniosku o płatność podpisaną deklarację zarządczą.

W deklaracji zarządczej stwierdza się, że alokacje finansowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, że informacje załączone do wniosku o płatność są kompletne, dokładne i wiarygodne oraz że wdrożone systemy kontroli wewnętrznej gwarantują w niezbędnym stopniu, iż zarządzanie alokacjami finansowymi odbywało się zgodnie ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami, w szczególności z przepisami w zakresie unikania konfliktów interesów, zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i podwójnemu finansowaniu w ramach Funduszu i innych programów unijnych, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

Deklaracja zarządcza powinna zawierać następujące elementy:

(i) oświadczenie, że informacje zawarte we wniosku o płatność są prawidłowo przedstawione, kompletne i dokładne;

(ii) oświadczenie, że środki finansowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, jak określono w umowie zawartej na podstawie art. 19 rozporządzenia w sprawie SCF;

(iii) oświadczenie, że wprowadzone systemy kontroli dają niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń, tj. wykazują osiągnięcie odnośnych kamieni milowych i wartości docelowych;

(iv) oświadczenie, że zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami istniejące systemy kontroli funkcjonują prawidłowo i zapewniają niezbędne gwarancje, że wsparcie jest przyznawane zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi pomocy państwa i zamówień publicznych, w stosownych przypadkach. Systemy kontroli powinny w szczególności zapewnić zapobieganie nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, a także ich wykrywanie i korygowanie oraz unikanie podwójnego finansowania w ramach Funduszu i innych programów UE;

(v) oświadczenie, że skutki wcześniej osiągniętych kamieni milowych i wartości docelowych nie zostały odwrócone od czasu potwierdzenia przez Komisję ich realizacji;

(vi) potwierdzenie, że nieprawidłowości stwierdzone w związku z realizacją planu społeczno-klimatycznego zostały odpowiednio skorygowane, a odpowiednie kwoty odzyskane od odbiorców.

Wzór tej deklaracji zarządczej przedstawiono w załączniku II.

c. ***Podsumowanie audytów***

Państwa członkowskie powinny również przedstawiać, wraz z każdym wnioskiem o płatność, podsumowanie audytów przeprowadzonych przez organy kontrolne zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu.

Okres objęty audytem lub zakres audytów uwzględniony w podsumowaniu audytów może różnić się od okresu lub zakresu objętego osiągniętymi celami i kamieniami milowymi. Niemniej jednak, aby zapewnić należyte zarządzanie finansami, zachęca się państwa członkowskie do przeprowadzenia audytu zapobiegawczego (np. audytów mających na celu przegląd systemu, w ramach którego wdrażany jest SCF, w celu wskazania wszelkich możliwych zagrożeń na wczesnym etapie wdrażania) przed złożeniem do Komisji wniosków o płatność. Jeżeli takie zapobiegawcze czynności audytowe nie zostaną przeprowadzone, obowiązkowe będzie przeprowadzenie takich prac w odpowiednim czasie i przedłożenie wyników w kolejnych wnioskach o płatność.

Podsumowanie musi obejmować m.in. zakres audytów (tj. środki i inwestycje objęte audytem oraz okres objęty audytem), analizę stwierdzonych niedociągnięć oraz wszelkie podjęte działania naprawcze. Do podsumowania mogą również zostać dołączone końcowe sprawozdania z audytu lub wszelkie dodatkowe istotne informacje do wiadomości Komisji.

VII. **Ocena i przetwarzanie wniosków o płatność przez Komisję**

Ze względu na oparty na wynikach charakter SCF wypłaty nie są powiązane z rzeczywistymi lub szacunkowymi kosztami środków i inwestycji ujętymi w planach społeczno-klimatycznych. Kwota każdej wypłaty jest natomiast powiązana z kamieniami milowymi i wartościami docelowymi uznanymi przez Komisję za osiągnięte w zadowalający sposób.

a. ***Zdefiniowanie* ex ante *wartości wypłat***

Wartość wypłaty dla każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej zostanie określona *ex ante* w decyzji wykonawczej Komisji (art. 17 rozporządzenia w sprawie SCF). Termin „wartość wypłaty" odnosi się do **wartości wypłaty pieniężnej** powiązanej z zadowalającym osiągnięciem poszczególnych kamieni milowych lub wartości docelowych ujętych w planie społeczno-klimatycznym, którą Komisja wypłaci państwu członkowskiemu po pozytywnej ocenie Komisji potwierdzającej, że dany kamień milowy lub dana wartość docelowa zostały osiągnięte w zadowalający sposób.

Przy określaniu wartości wypłaty dla każdego kamienia milowego i każdej wartości docelowej Komisja, w trakcie procesu oceny planu społeczno-klimatycznego, weźmie pod uwagę znaczenie środka lub inwestycji, z którymi są one powiązane, oraz ich wkład w spełnienie kryteriów określonych w art. 16 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF.

Wartość wypłaty w odniesieniu do **kamienia milowego lub wartości docelowej związanych z działaniem podlegającym wycenie** zostanie określona na podstawie oszacowania *ex ante* kosztów danego działania. Co do zasady każdy środek o zerowym koszcie będzie powiązany, bezpośrednio lub pośrednio, z co najmniej jednym działaniem podlegającym wycenie, którego szacunkowy koszt określono w planie społeczno-klimatycznym. W przypadku bezpośredniego powiązania z co najmniej jednym działaniem, wartość wypłaty w odniesieniu do kamieni milowych lub wartości docelowych w ramach tych środków zostanie ustalona jako udział w kwocie planowanej na powiązaną inwestycję. Jeżeli środek jest pośrednio powiązany z kilkoma działaniami, wartość wypłaty w odniesieniu do odpowiednich kamieni milowych lub wartości docelowych zostanie określona jako odsetek ogólnych kwot planowanych na te działania. W wyjątkowych przypadkach wartość wypłaty z tytułu środka o zerowym koszcie można określić jako odsetek całego planu.

b. ***Pozytywna ocena i płatność***

Jak określono w art. 20 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF, po ustaleniu przez Komisję, że osiągnięto wszystkie zgłoszone kamienie milowe i wartości docelowe zawarte we wniosku o płatność, przyjmie ona indywidualną decyzję upoważniającą do wypłaty konkretnej transzy alokacji finansowej zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

Komisja musi przyjąć indywidualną decyzję o wypłacie nie wcześniej niż dwa miesiące i nie później niż trzy miesiące po upływie odpowiedniego terminu złożenia wniosku o płatność zgodnie z art. 20 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF.

Zgodnie z art. 20 ust. 5 rozporządzenia w sprawie SCF termin płatności transzy rozpoczyna bieg z dniem poinformowania danego państwa członkowskiego o decyzji Komisji upoważniającej do wypłaty transzy. Wypłata kwalifikującej się kwoty zależy od dostępności środków finansowych Komisji i wystarczających kwot dostępnych w ramach indywidualnych zobowiązań budżetowych dla danego państwa członkowskiego. Jeżeli płatność jest niemożliwa z powodu braku środków finansowych lub niewystarczających dostępnych zobowiązań budżetowych, zostanie ona wznowiona po udostępnieniu takich środków finansowych lub po podjęciu nowych zobowiązań i przed rozpatrzeniem wszelkich nowych wniosków o płatność.

Płatności będą dokonywane na rzecz każdego państwa członkowskiego do wysokości ustalonych z góry rocznych indywidualnych zobowiązań budżetowych.

c. ***Osiągnięcie w zadowalającym stopniu kamienia milowego lub wartości docelowej***

Kamień milowy lub wartość docelową należy uznać za osiągnięte w zadowalającym stopniu, jeżeli osiągnięto ich zamierzony rezultat, biorąc pod uwagę cele kamienia milowego lub wartości docelowej zawarte w zatwierdzonym planie społeczno-klimatycznym, ich opis, podstawowy cel oraz kontekst powiązanego środka lub inwestycji.

Opis środka lub inwestycji, do których należy kamień milowy lub wartość docelowa, a także wszelkie inne odpowiednie sekcje planu społeczno-klimatycznego, przedstawiają kontekst i podstawowy cel wykorzystany do interpretacji kamienia milowego lub wartości docelowej. Ocena kamienia milowego lub wartości docelowej powinna być logiczna pod względem celowościowym i koncentrować się na tym, czy osiągnięto zamierzony rezultat kamienia milowego lub wartości docelowej, a nie na spełnieniu w sposób skumulowany wszystkich indywidualnych wymogów określonych w każdym kamieniu milowym lub każdej wartości docelowej.

d. ***Negatywna ocena kamienia milowego i wartości docelowych, zawieszenie płatności***

Jak określono w art. 20 ust. 4 rozporządzenia w sprawie SCF, jeżeli w wyniku oceny Komisja ustali, że kamienie milowe lub wartości docelowe przedstawione przez państwo członkowskie we wniosku o płatność nie zostały osiągnięty w zadowalającym stopniu, Komisja wskaże zamiar zawieszenia płatności części alokacji finansowej proporcjonalnie do nieosiągniętej wartości docelowej lub nieosiągniętego kamienia milowego. W odniesieniu do kamieni milowych i wartości docelowych uznanych za nieosiągnięte Komisja przedstawi danemu państwu członkowskiemu uzasadnioną opinię i umożliwi mu przedstawienie uwag w terminie jednego miesiąca od poinformowania go o ocenie Komisji.

Po upływie tego okresu Komisja przyjmie odpowiednie decyzje zezwalające na wypłatę transzy odpowiadającej odnośnym wartościom wypłat w ramach uznanych za osiągnięte wartości docelowych i kamieni milowych oraz zawieszające wypłatę w odniesieniu do pozostałych nieosiągniętych wartości docelowych i kamieni milowych.

Państwo członkowskie ma maksymalnie dziewięć miesięcy od daty powiadomienia go o decyzji o zawieszeniu na osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych podlegających zawieszeniu. Jeżeli pod koniec tego okresu dziewięciu miesięcy odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe nadal nie zostaną osiągnięte, Komisja poinformuje państwo członkowskie o swoich ustaleniach dotyczących nieosiągnięcia tych celów. Państwo członkowskie może przedstawić swoje uwagi w terminie dwóch miesięcy od daty tego powiadomienia.

Jeżeli po wysłuchaniu państwa członkowskiego Komisja stwierdzi, że kamień milowy lub wartość docelowa podlegające zawieszeniu nadal nie zostały osiągnięte, Komisja proporcjonalnie zmniejszy kwotę alokacji finansowej zgodnie z art. 20 ust. 6 rozporządzenia w sprawie SCF. Zasadniczo kwota zmniejszenia odpowiada kwocie uprzednio zawieszonej, chyba że państwo członkowskie wykaże, że w okresie dziewięciu miesięcy osiągnięto w zadowalającym stopniu niektóre z nieosiągniętych kamieni milowych lub wartości docelowych lub poczyniono dalsze postępy w osiągnięciu zamierzonego rezultatu, w którym to przypadku zmniejszenie może zostać odpowiednio dostosowane.

Zawieszenie powinno zostać cofnięte wyłącznie w przypadku osiągnięcia w zadowalającym stopniu odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych. W takich przypadkach zastosowanie będą miały przepisy przedstawione w poprzedniej sekcji, a Komisja przyjmie indywidualną decyzję zezwalającą na wypłatę zawieszonych kwot.

e. ***Odchylenie od pierwotnie oszacowanych kosztów***

Dodatkowo należy ocenić odchylenia między oszacowanymi kosztami przedstawionymi w pierwotnej lub kolejnej wersji planu społeczno-klimatycznego a kwotami wypłaconymi odbiorcom końcowym w ramach konkretnej inwestycji. Jeżeli w wyniku tej oceny okaże się, że początkowy koszt inwestycji został przeszacowany w wyniku przeprowadzonej kontroli, konieczna będzie zmiana planu społeczno-klimatycznego w celu skorygowania zaplanowanych wartości docelowych i kamieni milowych lub przesunięcia pozostałych środków finansowych. W takich przypadkach między innymi dane zgromadzone na temat faktycznych płatności dokonanych przez państwo członkowskie w celu wypłaty alokacji finansowych z funduszu odbiorcom końcowym (art. 21 ust. 2 lit. d) rozporządzenia w sprawie SCF) mogą służyć jako wskaźnik zastępczy do weryfikacji dokładności szacunków kosztów *ex ante*, co zapewnia efektywne wydatkowanie środków z SCF.

f. ***Płatności proporcjonalne w przypadku ograniczonych zasobów***

Zgodnie z art. 20 ust. 9 rozporządzenia w sprawie SCF, jeżeli w danej rundzie wniosków o płatność dochody przeznaczone na Fundusz nie są wystarczające do pokrycia złożonych wniosków o płatność, Komisja wypłaci państwom członkowskim **proporcjonalnie kwotę określoną jako część dostępnych środków na płatności w stosunku do całkowitej kwoty zatwierdzonych płatności, do wysokości kwoty indywidualnych rocznych zobowiązań państw członkowskich**. W kolejnej rundzie wniosków o płatność Komisja powinna priorytetowo traktować te państwa członkowskie, w stosunku do których płatności z tytułu wniosków z poprzedniej rundy są opóźnione, a dopiero później powinna dokonywać płatności z tytułu nowo złożonych wniosków o płatność.

Jeżeli kwota płatności proporcjonalnej przydzielona państwu członkowskiemu przekracza kwotę zobowiązań budżetowych tego państwa członkowskiego, rozliczenie tej kwoty następuje w dwóch etapach: (i) kwota do wysokości otwartego zobowiązania budżetowego zostanie wypłacona zgodnie z zasadami dotyczącymi płatności określonymi w art. 20 ust. 5 rozporządzenia w sprawie SCF oraz (ii) pozostała część zatwierdzonej płatności zostanie wypłacona w momencie przyjęcia nowych zobowiązań na początku następnego roku.

g. ***Poważne niedotrzymanie warunków umowy i jej rozwiązanie***

Jak wskazano w art. 20 ust. 7 rozporządzenia w sprawie SCF, w przypadku niepoczynienia przez państwo członkowskie wymiernych postępów w realizacji odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych, w ciągu 15 miesięcy od daty zawarcia odpowiednich umów, o których mowa w art. 19 rozporządzenia w sprawie SCF, Komisja powinna rozwiązać te umowy oraz umorzyć kwotę alokacji finansowej, bez uszczerbku dla art. 14 ust. 3 rozporządzenia finansowego.

Aby zapobiec takiej sytuacji, Komisja będzie prowadzić regularny monitoring już na bardzo wczesnym etapie realizacji, nawet zanim konieczne będzie zgłoszenie pierwszych kamieni milowych i wartości docelowych. Monitorowanie to będzie prowadzone w ścisłej współpracy z organami państw członkowskich i może przybrać formę pisemnych uwag, opinii udostępnianych podczas spotkań operacyjnych i formalnego dialogu na temat wdrażania z wyznaczonymi organami SCF lub w jakiejkolwiek innej odpowiedniej formie.

Zgodnie z art. 20 ust. 7 rozporządzenia w sprawie SCF Komisja podejmie decyzję w sprawie rozwiązania tych umów zawartych na podstawie art. 19 rozporządzenia w sprawie SCF po umożliwieniu państwu członkowskiemu zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy od poinformowania go o ocenie Komisji stwierdzającej, że nie poczyniono wymiernych postępów.

Aby zapobiec takiej sytuacji, Komisja będzie prowadzić regularny monitoring już na bardzo wczesnym etapie realizacji, nawet zanim konieczne będzie zgłoszenie pierwszych kamieni milowych i wartości docelowych. Monitorowanie to będzie prowadzone w ścisłej współpracy z organami państw członkowskich i może przybrać formę pisemnych uwag, opinii udostępnianych podczas spotkań operacyjnych i formalnego dialogu na temat wdrażania z wyznaczonymi organami SCF lub w jakiejkolwiek innej odpowiedniej formie.

VIII. **Ochrona interesów finansowych UE**

Przy realizacji planów społeczno-klimatycznych państwa członkowskie jako beneficjenci funduszy są zobowiązane stosować wszelkie odpowiednie środki w celu ochrony interesów finansowych UE.

W szczególności istotne jest zapewnienie, aby wykorzystanie alokacji finansowych było zgodne z mającym zastosowanie prawem unijnym i krajowym, zwłaszcza w odniesieniu do zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, ich wykrywania i korygowania, zgodnie z art. 21 rozporządzenia w sprawie SCF. Wymóg ten ma zastosowanie do środków i inwestycji wspieranych z Funduszu, w tym tych realizowanych przez podmioty publiczne lub prywatne inne niż znajdujące się w trudnej sytuacji gospodarstwa domowe, znajdujące się w trudnej sytuacji mikroprzedsiębiorstwa lub znajdujący się w trudnej sytuacji użytkownicy transportu.

a. ***Systemy zarządzania i kontroli***

Państwa członkowskie powinny ustanowić skuteczny i wydajny system kontroli wewnętrznej, zgodnie ze swoimi ramami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi. System kontroli wewnętrznej ma obejmować rozdzielność funkcji oraz ustalenia dotyczące sprawozdawczości, nadzoru i monitorowania.

Systemy zarządzania i kontroli muszą gwarantować instytucjom pewność, że kamienie milowe i wartości docelowe określone w planie społeczno-klimatycznym zostały osiągnięte, że środkami finansowymi zarządzano zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi przepisami, w szczególności przepisami dotyczącymi pomocy państwa i zamówień publicznych, oraz że w trakcie realizacji i przed przedłożeniem Komisji wniosku o płatność zapobiegano nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów, wykrywano je i korygowano, wraz z dowodami potwierdzającymi osiągnięcie wartości docelowych i kamieni milowych.

Organy wdrażające powinny ustanowić odpowiednie kontrole zarządcze w celu potwierdzenia osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych zawartych w planach społeczno-klimatycznych oraz braku poważnych nieprawidłowości, a mianowicie nadużyć finansowych, korupcji, konfliktu interesów lub podwójnego finansowania. Kontrole mogłyby obejmować na przykład przeglądy dokumentacji, kontrole na miejscu i kontrole tematyczne.

Ponadto państwa członkowskie powinny wdrożyć skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych i korupcji oraz wszelkie inne środki niezbędne do skutecznego zapobiegania konfliktom interesów. Muszą one również podejmować działania prawne w celu odzyskania środków finansowych, które zostały sprzeniewierzone. Jednocześnie należy przewidzieć konkretny zestaw odpowiednich środków zwalczania nadużyć finansowych, opartych na odpowiedniej ocenie ryzyka nadużyć finansowych. Systemy zarządzania muszą zapewniać istnienie skutecznych procedur oraz właściwe zgłaszanie wszystkich przypadków nadużyć finansowych, korupcji i konfliktu interesów oraz ich i korygowanie przez odzyskiwanie środków.

Państwa członkowskie powinny ustanowić i utrzymywać odpowiednie procedury sporządzania deklaracji zarządczej i podsumowania audytów przeprowadzonych na szczeblu krajowym oraz przechowywania wszystkich wymaganych informacji bazowych w odniesieniu do ścieżki audytu.

b. ***Zapobieganie nadużyciom***

Do celów zapobiegania nadużyciom finansowym i ogólnej kontroli państwa członkowskie, które przedkładają Komisji deklarację zarządczą i podsumowanie audytów, powinny zgłosić stwierdzone niedociągnięcia i podjęte działania naprawcze. Niedociągnięcia te obejmują:

a) nieprawidłowości będące przedmiotem wstępnej oceny pisemnej dokonanej przez właściwy podmiot administracyjny lub sądowy stwierdzającej, na podstawie konkretnych faktów, istnienie nieprawidłowości, niezależnie od możliwości późniejszego skorygowania lub wycofania stwierdzenia dotyczącego istnienia nieprawidłowości w następstwie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania administracyjnego lub sądowego;

b) nieprawidłowości prowadzące do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na poziomie krajowym w celu stwierdzenia nadużycia lub innych przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) i b) oraz art. 4 ust. 1, 2 i 3 dyrektywy (UE) 2017/1371 oraz art. 1 ust. 1 lit. a) Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich (1) w odniesieniu do państw członkowskich, które nie są związane tą dyrektywą;

c) nieprawidłowości poprzedzające upadłość;

d) konkretne nieprawidłowości lub szereg nieprawidłowości, w odniesieniu do których Komisja składa do państwa członkowskiego pisemny wniosek o udzielenie informacji w następstwie wstępnego zgłoszenia przez państwo członkowskie.

Odpowiedzialność za zgłaszanie nieprawidłowości spoczywa na państwie członkowskim, w którym nieprawidłowe wydatki zostały poniesione przez odbiorcę końcowego i wypłacone w ramach realizacji operacji.

Zaleca się, aby państwo członkowskie niezwłocznie zgłaszało Komisji wszelkie wykryte nieprawidłowości lub podejrzenie ich wystąpienia, ze wskazaniem innych państw członkowskich, których to dotyczy, jeżeli nieprawidłowości te mogą mieć następstwa wykraczające poza terytorium tego państwa członkowskiego.

Organy krajowe powinny zgłaszać nieprawidłowości w oparciu o standardowy wzór zatwierdzony jako załącznik XII do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, z odpowiednimi dostosowaniami dotyczącymi przedmiotu planu społeczno-klimatycznego. W tym celu Komisja zdecydowanie zaleca wykorzystywanie systemu zarządzania nieprawidłowościami, który umożliwia również eksportowanie informacji na temat nieprawidłowości do dokumentacji dołączonej do deklaracji zarządczej i podsumowania audytów.

Zgłoszone informacje należy wykorzystywać zgodnie z postanowieniami pkt 1.5 załącznika XII do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

c. ***Konflikt interesów***

Konflikt interesów powstaje wówczas, gdy osoba zaangażowana w wykonanie budżetu UE nie jest w stanie wykonywać obowiązków w sposób bezstronny i obiektywny ze względu na osobiste interesy. Zgodnie z definicją zawartą w **art. 61 rozporządzenia finansowego** konflikt istnieje wówczas, gdy wykonywanie tych obowiązków jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, sympatie polityczne lub związki z jakimkolwiek krajem, interes gospodarczy lub jakiekolwiek inne bezpośrednie lub pośrednie interesy osobiste. Podmioty wdrażające SCF muszą zastosować odpowiednie środki, aby zapobiegać konfliktowi interesów i eliminować sytuacje, które mogą być obiektywnie postrzegane jako konflikt interesów.

Typowe przykłady konfliktu interesów obejmują:

— korzyści osobiste (finansowe lub inne);

— związki (np. członkowie rodziny, przyjaciele, byli pracodawcy);

— podwójną rolę (np. osoba pełniąca zarówno funkcję urzędnika publicznego, jak i rolę beneficjenta projektu).

Przepisy dotyczące konfliktów interesów mają zastosowanie do **wszystkich osób i podmiotów** zaangażowanych w zarządzanie Społecznym Funduszem Klimatycznym i nadzór nad nim. Mają one zatem zastosowanie do osób pracujących dla organów wymienionych w punkcie dotyczącym wyznaczania organów w niniejszych wytycznych.

Aby chronić integralność i zaufanie publiczne, organy wdrażające Społeczny Fundusz Klimatyczny powinny podjąć następujące działania zapobiegawcze.

a) Ocena ryzyka

— Określenie stanowisk i procesów, w przypadku których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia konfliktu interesów.

— Skoncentrowanie się na najbardziej ryzykownych obszarach uwzględnionych w ocenie ryzyka.

b) Kodeksy postępowania i deklaracje

— Wymaganie, aby wszyscy pracownicy i eksperci zewnętrzni deklarowali brak konfliktu interesów.

— Egzekwowanie jasno sformułowanego kodeksu etyki i profesjonalnego zachowania.

c) Rozdzielenie obowiązków

— Zadbanie o to, aby żadna osoba nie pełniła wielu ról, które mogłyby w nieuzasadniony sposób wpływać na decyzje.

— Oddzielenie kluczowych funkcji takich jak ocena i kontrola.

d) Przejrzystość procesów decyzyjnych

— Prowadzenie pełnej dokumentacji dotyczącej oświadczeń o braku konfliktu interesów.

e) Szkolenie i podnoszenie świadomości

— Zapewnienie pracownikom i zainteresowanym stronom regularnych szkoleń na temat identyfikowania konfliktów interesów i zarządzania nimi.

Wykrywanie i zarządzanie

W przypadku podejrzenia lub stwierdzenia konfliktu interesów:

— osoba, której dotyczy sprawa, musi niezwłocznie zgłosić sytuację;

— właściwy organ musi niezwłocznie podjąć działania w celu wyeliminowania ryzyka, takie jak przeniesienie obowiązków lub usunięcie danej osoby z procesu;

— wszystkie incydenty należy odpowiednio rejestrować.

W przypadku podejrzenia nadużycia finansowego sprawę należy **skierować do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)** (zob. sekcja dotycząca nadużyć finansowych).

Konsekwencje niezgodności

Niepodjęcie działań mających na celu wyeliminowanie konfliktu interesów lub zapobieżenie mu może mieć poważne konsekwencje finansowe i prowadzić do odzyskania środków przez Komisję zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia w sprawie SCF.

d. ***Zapobieganie podwójnemu finansowaniu i komplementarność z innymi instrumentami finansowania***

Zapobieganie podwójnemu finansowaniu ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia efektywnego i skutecznego wykorzystania zasobów UE. Podwójne finansowanie odnosi się do sytuacji, w których **te same koszty są pokrywane z wielu źródeł finansowania UE**, co prowadzi do nieefektywności i niewłaściwego zarządzania finansami.

W ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego środki i inwestycje mogą otrzymać wsparcie uzupełniające z innych funduszy UE. Niemniej jednak zgodnie z art. 13 rozporządzenia w sprawie SCF wsparcie ze środków SCF musi mieć charakter **dodatkowy** i nie może pokrywać tych samych kosztów, które pokrywa wsparcie z innych programów UE.

Podobnie jak w przypadku RRF, w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego podwójne finansowanie może wystąpić na dwóch poziomach.

— Na **poziomie państw członkowskich**. Państwa członkowskie są zobowiązane do zawarcia w swoich planach społeczno-klimatycznych informacji na temat „istniejącego lub planowanego finansowania środków i inwestycji z innych źródeł unijnych, międzynarodowych, publicznych lub, w stosownych przypadkach, prywatnych, które przyczyniają się do realizacji środków i inwestycji określonych w planie". Po zatwierdzeniu planu społeczno-klimatycznego wszelkie dodatkowe wsparcie z innych funduszy UE na pokrycie kosztów już uwzględnionych w kosztorysie planu społeczno-klimatycznego skutkowałoby otrzymaniem przez państwo członkowskie wsparcia z dwóch różnych źródeł unijnego finansowania na pokrycie tych samych kosztów.

— Na **poziomie odbiorcy końcowego**. Odbiorca końcowy nie powinien otrzymywać wsparcia na pokrycie tych samych kosztów zarówno z SCF – za pośrednictwem państwa członkowskiego – jak i z innych funduszy unijnych.

Poniżej określono **obowiązki państw członkowskich** związane z zapobieganiem przypadkom podwójnego finansowania, ich wykrywaniem i korygowaniem.

Etap projektowania

— Państwa członkowskie są zobowiązane do uwzględnienia w swoich planach społeczno-klimatycznych wyczerpujących informacji dotyczących wszelkiego istniejącego lub planowanego unijnego finansowania. Zapewnia to przejrzystość i pomaga identyfikować potencjalne przypadki pokrywania się finansowania na wczesnym etapie.

— Każdy plan społeczno-klimatyczny musi być wystarczająco szczegółowy, aby wykazać, że żadne koszty nie są pokrywane z więcej niż jednego źródła unijnego finansowania. Ze względu na oparty na wynikach charakter SCF, przy łączeniu wsparcia z SCF ze wsparciem z innych funduszy UE jasne określenie kosztów *ex ante* jest podejściem domyślnym w celu uniknięcia podwójnego finansowania. W przypadku działań, które są tylko częściowo finansowane z SCF, państwa członkowskie powinny wyraźnie rozgraniczyć części projektów finansowane z SCF i te finansowane z innych funduszy UE. Państwa członkowskie powinny wskazać to rozgraniczenie przy przedkładaniu swoich szacunków kosztów *ex ante* oraz przedstawić zróżnicowane określenie kamieni milowych i wartości docelowych, które należy zgłosić w ramach różnych instrumentów UE. Koszty *ex ante* można określić na przykład przez wskazanie odrębnych etapów realizacji współfinansowanego środka lub przez rozdzielenie różnych kategorii kosztów i przypisanie ich do odpowiednich instrumentów finansowania UE.

— W planach społeczno-klimatycznych należy wyraźnie określić struktury, procedury i mechanizmy kontroli ustanowione na szczeblu krajowym i regionalnym w celu zapobiegania podwójnemu finansowaniu. Konieczne jest włączenie tych mechanizmów do szerszych systemów kontroli.

Etap realizacji

— Państwa członkowskie ponoszą główną odpowiedzialność za monitorowanie wykorzystania środków ze Społecznego Funduszu Klimatycznego podczas realizacji. Obejmuje to zagwarantowanie, że wszystkie inwestycje i środki są finansowane zgodnie z planem społeczno-klimatycznym, oraz podejmowanie działań naprawczych w razie wykrycia podwójnego finansowania.

— Istotne jest, aby państwa członkowskie przeprowadzały regularne kontrole zarządcze i audyty, w tym na poziomie odbiorcy końcowego, w celu zidentyfikowania i skorygowania wszelkich przypadków podwójnego finansowania. Ustalenia i środki naprawcze należy zgłaszać w deklaracjach zarządczych i podsumowaniach audytów.

— Mechanizmy wykrywania. Państwa członkowskie powinny wdrożyć solidne metody gromadzenia danych i kontroli krzyżowych w swoich systemach kontroli. W szczególności zachęca się do korzystania ze zintegrowanego systemu informatycznego, aby zapewnić szybkie wykrywanie wszelkich przypadków pokrywania się z innymi funduszami UE. Na poziomie odbiorcy końcowego kontrole powinny obejmować potwierdzenie oświadczeń własnych dotyczących braku podwójnego finansowania za pomocą odpowiednich dodatkowych informacji, na przykład przez sprawdzenie w dostępnych bazach danych lub systemie księgowym odbiorców końcowych.

— Działania naprawcze. W przypadku stwierdzenia podwójnego finansowania państwa członkowskie muszą wszcząć procedury odzyskiwania środków od odbiorców końcowych. Źródło finansowania, w odniesieniu do którego podjęto ostatnią decyzję o finansowaniu, należy dostosować zgodnie z zasadami dotyczącymi danego programu UE.

Rola Komisji

Komisja pełni rolę nadzorczą i ocenia rozgraniczenie *ex ante* i adekwatność mechanizmów kontroli określonych w planach społeczno-klimatycznych oraz monitoruje kontrole i audyty przeprowadzane przez państwa członkowskie w trakcie realizacji. Komisja może zwrócić się o dodatkowe informacje i interweniować, jeżeli państwa członkowskie nie wprowadzą niezbędnych środków naprawczych.

Komisja może przeprowadzać własne audyty i egzekwować odzyskiwanie środków w przypadku stwierdzenia podwójnego finansowania, aby chronić budżet UE.

e. ***Zgodność z przepisami UE dotyczącymi pomocy państwa***

Jak określono w motywie 40 rozporządzenia w sprawie SCF, wsparcie na środki i inwestycje wchodzące w zakres art. 107 ust. 1 TFUE musi być zgodne z przepisami UE dotyczącymi **pomocy państwa**.

Jeżeli organy krajowe dysponują swobodą uznania co do sposobu wykorzystania funduszy UE, fundusze te stanowią pomoc państwa, o ile spełnione są wszystkie pozostałe kryteria określone w art. 107 ust. 1 TFUE. Biorąc pod uwagę łączny charakter kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 TFUE, jeżeli jedno z tych kryteriów nie jest spełnione, można wykluczyć istnienie pomocy państwa ([18]).

Na przykład za pomoc państwa nie uznaje się pomocy na rzecz działalności, która nie ma charakteru zarobkowego (tj. nie jest wykorzystywana do oferowania towarów ani usług na rynku). Może to mieć miejsce na przykład w przypadku wsparcia dla gospodarstw domowych na remont miejsca zamieszkania, pod warunkiem że nie wynajmują ani nie wykorzystują w inny sposób własnego miejsca zamieszkania do celów działalności gospodarczej. Niemniej jeżeli wsparcia udziela się właścicielom, którzy wynajmują swoją nieruchomość gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji, należy wziąć pod uwagę zasady pomocy państwa. W takich przypadkach państwa członkowskie mogą zdecydować o udzieleniu takiego wsparcia zgodnie ogólnym rozporządzeniem w sprawie pomocy *de minimis*, które stanowi m.in., że całkowita kwota pomocy *de minimis* przyznanej przez jedno państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu nie może przekroczyć 300 000 EUR w okresie trzech lat ([19]).

W przypadku potwierdzenia istnienia pomocy państwa wsparcie na środki i inwestycje musi zostać zgłoszone i zatwierdzone przez Komisję przed przyznaniem pomocy przez państwa członkowskie, chyba że te środki i inwestycje spełniają mające zastosowanie warunki rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, w szczególności ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (GBER), uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 TFUE, lub wchodzą w zakres rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*.

Na tej podstawie zachęca się państwa członkowskie, aby w odniesieniu do każdego środka i inwestycji określiły w planach społeczno-klimatycznych:

— czy wsparcie dla danego środka lub inwestycji będzie stanowiło pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE[10]; lub

— czy środek lub inwestycja będą finansowane w oparciu o istniejący program pomocy państwa objęty rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych, w szczególności ogólnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych lub ogólnym programem *de minimis*, lub zatwierdzony decyzją Komisji w sprawie pomocy państwa (podając numer referencyjny takiego programu); lub

— czy środek lub inwestycja doprowadzą do powstania nowego środka pomocy państwa, z podaniem wyjaśnienia, czy będzie on zgodny z warunkami rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych lub GBER (ze wskazaniem określonego artykułu tego rozporządzenia) lub ogólnego rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*; lub

— czy środek lub inwestycja wymagają zgłoszenia pomocy państwa, a jeśli tak – aby zawarły informację, kiedy państwo członkowskie zamierza (wstępnie) powiadomić Komisję o planowanym wsparciu dla danego środka lub danej inwestycji oraz o mającym zastosowanie instrumencie pomocy państwa zapewniającym jego zgodność z rynkiem wewnętrznym.

Należy zauważyć, że jeżeli przestrzega się przepisów rozporządzenia (WE) nr 1370/2007, rekompensata z tytułu obowiązku świadczenia usługi publicznej w transporcie lądowym jest zwolniona z wymogu wstępnego zgłoszenia Komisji na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE ([20]).

Jeżeli państwo członkowskie nie ma pewności, czy dany środek lub inwestycja wiążą się z pomocą państwa lub czy są zgodne z unijnymi zasadami pomocy państwa, powinno skonsultować się w tej sprawie z Komisją.

Zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE państwa członkowskie są zobowiązane do zgłoszenia Komisji środków pomocy państwa przed ich przyznaniem.

([18]) Dalsze wytyczne dotyczące tego, jakie środki mogą stanowić pomoc państwa, wraz z przykładami, są dostępne w zawiadomieniu Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa, o którym mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01), zawierającym informacje na temat doświadczeń zebranych w tej sprawie do 2016 r. Ponadto modele zawierające wskazówki dotyczące Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w sprawie pomocy państwa zawierają przykłady różnicowania przypadków pomocy i braku pomocy oraz zawierają informacje na temat potencjalnie mających zastosowanie procedur i instrumentów pomocy państwa, w szczególności:
- Model zawierający wskazówki: pomoc inwestycyjna lub operacyjna na rzecz redukcji i usuwania emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez wsparcie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej;
- Model zawierający wskazówki: efektywność energetyczna budynków
- Model zawierający wskazówki: premie z tytułu zakupu bezemisyjnych i niskoemisyjnych pojazdów drogowych.

([19]) Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz.U. L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj).

([20]) Więcej informacji znajduje się w zawiadomieniu Komisji w sprawie wytycznych interpretacyjnych na temat rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego (Dz.U. C 222 z 26.6.2023, s. 1).

W przypadku gdy państwo członkowskie udziela pomocy państwa na podstawie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych lub rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*, obowiązkiem tego państwa jest zapewnienie zgodności ze wszystkimi odpowiednimi przepisami ([21]).

f. ***Zgodność z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych***

Na potrzeby należytego zarządzania finansami i przy poszanowaniu opartego na wynikach charakteru Funduszu należy określić szczegółowe przepisy dotyczące zobowiązań budżetowych, płatności oraz zawieszania i odzyskiwania środków finansowych, a także rozwiązywania umów dotyczących wsparcia finansowego. Państwa członkowskie powinny zastosować odpowiednie środki tak, aby wykorzystanie środków finansowych w ramach środków wspieranych przez Fundusz było zgodne z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi i krajowymi dotyczącymi jego stosowania, w tym przepisami dotyczącymi zamówień publicznych i obowiązków świadczenia usługi publicznej w transporcie drogowym ([22]). Państwa członkowskie są również zobowiązane do ustanowienia systemów kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia zgodności z tymi przepisami.

Ustanawiając system kontroli, organy krajowe powinny ocenić ryzyko nieodłącznie związane z poszczególnymi środkami oraz to, czy przepisy dotyczące zamówień publicznych miałyby zastosowanie przez bezpośrednie powiązanie działań przyczyniających się do osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych z procedurami udzielania zamówień publicznych, jak również zakres kontroli, które należy przeprowadzać na podstawie odpowiedniej oceny ryzyka.

Ustalenia przedstawione w celu zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych powinny być proporcjonalne do zidentyfikowanego ryzyka, a istnienie solidnego systemu kontroli należy potwierdzić w drodze audytów systemów przeprowadzanych przez wyznaczone organy audytowe. Pewność można również uzyskać na podstawie prac audytowych dotyczących innych funduszy, pod warunkiem że system kontroli zamówień publicznych jest identyczny z systemem stosowanym w przypadku Społecznego Funduszu Klimatycznego.

Biorąc pod uwagę charakter Społecznego Funduszu Klimatycznego, a mianowicie fakt, że płatności są powiązane z osiągnięciem kamieni milowych i wartości docelowych, nie ma wymogu weryfikacji wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia publicznego związanych z wdrożonymi środkami. Jeżeli istnieje jednak bezpośredni związek między działaniami przyczyniającymi się do osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych a postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego, organy krajowe powinny ustanowić jasne procedury określania, w drodze oceny ryzyka, zakresu prac, które należy wykonać w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym na etapie realizacji zamówienia.

Nieprawidłowości w zamówieniach publicznych wykryte lub zgłoszone władzom krajowym stwierdza się, gdy istnieje bezpośredni związek między działaniami a nieprawidłowymi procedurami zamówień publicznych Wyraźne bezpośrednie powiązanie występuje na przykład w przypadku wykrycia nieprawidłowości w zamówieniu publicznym na renowację budynku, jeżeli w planie powiązana inwestycja dotyczy renowacji energetycznej.

Jeżeli organy krajowe (lub Komisja) wykryją nieprawidłowości w zamówieniach publicznych, konieczne będzie dokonanie proporcjonalnych korekt w celu ochrony interesów finansowych UE i zapewnienia zgodności z prawem unijnym i krajowym.

Jeżeli nie jest możliwe dokładne określenie skutków finansowych ze względu na charakter nieprawidłowości w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, należy zastosować stawkę ryczałtową korekty finansowej na odpowiedniej podstawie. Ponadto korekty finansowe można stosować wyłącznie w przypadku, gdy dana nieprawidłowość wywołuje lub może wywołać skutki finansowe dla budżetu UE. Komisja uznaje, że wytyczne dotyczące innych funduszy UE ([23]) są odpowiednie do określenia proporcjonalnej korekty.

([21]) Dalsze wytyczne dotyczące tego, jakie środki mogą stanowić pomoc państwa, wraz z przykładami, są dostępne w zawiadomieniu Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa, o którym mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01), zawierającym informacje na temat doświadczeń zebranych w tej sprawie do 2016 r. Ponadto modele zawierające wskazówki dotyczące Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w sprawie pomocy państwa zawierają przykłady różnicowania przypadków pomocy i braku pomocy oraz zawierają informacje na temat potencjalnie mających zastosowanie procedur i instrumentów pomocy państwa, w szczególności:
- Model zawierający wskazówki: pomoc inwestycyjna lub operacyjna na rzecz redukcji i usuwania emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez wsparcie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej;
- Model zawierający wskazówki: efektywność energetyczna budynków
- Model zawierający wskazówki: premie z tytułu zakupu bezemisyjnych i niskoemisyjnych pojazdów drogowych.

([22]) W rozporządzeniu (WE) nr 1370/2007 ustanowiono zasadę obowiązkowego organizowania przetargów na świadczenie usług publicznych w transporcie drogowym. W rozporządzeniu określono warunki, na podstawie których właściwe organy nakładające zobowiązania do świadczenia usług publicznych lub zawierające umowy dotyczące wykonywania tych zobowiązań, rekompensują podmiotom świadczącym usługi publiczne poniesione koszty lub przyznają wyłączne prawa w zamian za wykonywanie obowiązku świadczenia wspomnianych usług.

([23]) Decyzja Komisji z dnia 14 maja 2019 r. ustanawiająca wytyczne dotyczące określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Podczas określania podstawy korekty finansowej organy krajowe powinny ustalić charakter i wagę nieprawidłowości w odniesieniu do danego środka oraz powiązanych kamieni milowych i wartości docelowych. Naruszenia uznane za najpoważniejsze (np. prowadzące do korekty w wysokości 100 % na podstawie cytowanych wytycznych) powinny zasadniczo prowadzić do pełnej korekty wydatków bazowych związanych z odpowiednimi kamieniami milowymi/wartościami docelowymi. Organy krajowe powinny być w stanie wykazać, że korekty wprowadzono w odpowiedni sposób i były one proporcjonalne do wykrytego naruszenia.

IX. **System cyfrowy, gromadzenie i przechowywanie danych dotyczących odbiorców końcowych alokacji finansowej**

W ramach swoich systemów zarządzania i kontroli państwa członkowskie powinny utrzymywać skuteczny system przechowywania wszystkich informacji i dokumentów niezbędnych do celów ścieżki audytu.

Państwa członkowskie są zobowiązane przechowywać dokumentację zgodnie z art. 133 rozporządzenia finansowego, przy czym punktem odniesienia jest transakcja płatnicza dotycząca danego środka lub danej inwestycji, dokonana przez Komisję.

a. ***Jeden cyfrowy system rejestracji istotnych informacji dotyczących realizacji środków i inwestycji***

Zgodnie z wymogami regulacyjnymi zachęca się państwa członkowskie do ustanowienia jednego cyfrowego systemu rejestracji i monitorowania środków i inwestycji. Ten system cyfrowy jest kluczowym elementem krajowego środowiska zarządzania i kontroli w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego i ma na celu zapewnienie przejrzystej, skutecznej i odpowiedzialnej realizacji planów społeczno-klimatycznych.

System należy opracować zgodnie z zatwierdzoną międzynarodową metodyką rozwoju cyfrowego i musi on zawierać szczegółowy opis systemu elektronicznego, w tym schemat (centralny lub wspólny system sieciowy lub zdecentralizowany system z połączeniami między systemami). Państwa członkowskie zachęca się również do klarownego opisania procedur służących zapewnieniu bezpieczeństwa, integralności i poufności systemów teleinformatycznych w swoich planach społeczno-klimatycznych.

Systemy mogą się różnić pod względem projektu i funkcjonalności, ale zazwyczaj powinny obejmować następujące elementy.

(i) **Rejestracja środków i inwestycji**: moduł służący do rejestrowania i katalogowania wszystkich inwestycji i środków zatwierdzonych do realizacji i ujętych w planie społeczno-klimatycznym, zawierający szczegółowe informacje na temat każdego projektu, w tym cele, harmonogramy, budżety, oczekiwane wyniki, dane odbiorcy końcowego wsparcia itp.

(ii) **Monitorowanie i sprawozdawczość**: narzędzia służące do śledzenia postępów w realizacji projektów, w tym stanu realizacji, wypłaconych wkładów finansowych oraz osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych. Umożliwiają one śledzenie w czasie rzeczywistym i szybkie identyfikowanie wszelkich opóźnień lub problemów.

(iii) **Dane dotyczące wskaźników**: skomputeryzowane rejestrowanie i przechowywanie danych dotyczących poszczególnych uczestników, które należy zgłaszać jako część wspólnych wskaźników dotyczących gospodarstw domowych wraz z innymi wskaźnikami produktu i rezultatu.

(iv) **Zapisy księgowe lub oddzielne kody księgowe** odpowiadające wkładowi finansowemu wypłaconemu odbiorcom końcowym, podane we wnioskach o płatność kierowanych do Komisji.

(v) **Analiza i wizualizacja danych**: zdolności w zakresie analizy i wizualizacji danych dotyczących wyników projektów, co może pomóc w określeniu tendencji, wzorców i obszarów wymagających poprawy. Może to pomóc w podejmowaniu decyzji i dostosowywaniu polityki.

(vi) **Przejrzystość i rozliczalność:** funkcje zapewniające przejrzystość, takie jak publiczne pulpity nawigacyjne i portale otwartych danych, za pośrednictwem których społeczeństwo i inne zainteresowane strony mogą uzyskać dostęp do informacji na temat sposobu wykorzystania Społecznego Funduszu Klimatycznego. Zwiększa to rozliczalność i zaufanie do zarządzania Funduszem.

(vii) **Interoperacyjność z innymi systemami krajowymi i unijnymi**: zdolność do zapewnienia interoperacyjności z innymi systemami krajowymi (np. zamówieniami publicznymi, zarządzaniem finansami) i platformami UE (np. Kohesio, unijnym systemem przejrzystości finansowej, Arachne itp.), aby zagwarantować spójność i ułatwić wymianę informacji.

Zachęca się państwa członkowskie do wykorzystywania i dostosowywania istniejących systemów cyfrowych, takich jak systemy mające zastosowanie do RRF lub programów polityki spójności, tak aby państwa te miały przegląd wszystkich działań finansowanych z tych instrumentów, mogły osiągnąć większą komplementarność i ściśle monitorowały unikanie podwójnego finansowania tych samych projektów. Jeżeli konieczne jest opracowanie nowego systemu, bardzo istotne jest zintegrowanie go z istniejącymi narzędziami, tak aby dostępne były szczegółowe informacje na temat projektów finansowanych na przykład w ramach RRF oraz aby można było je dostosować do inwestycji, które mają zostać opracowane w ramach planu społeczno-klimatycznego.

b. ***Korzystanie z elektronicznego systemu wymiany danych między państwami członkowskimi a Komisją.***

Aby zapewnić skuteczną i bezpieczną wymianę danych, Komisja zainstalowała w systemie SFC2021 specjalny moduł do zarządzania wszystkimi transakcjami związanymi z planami społeczno-klimatycznymi. System ten będzie już wykorzystywany do przedkładania planów społeczno-klimatycznych, a następnie do całej formalnej komunikacji między Komisją a państwami członkowskimi dotyczącej realizacji planów społeczno-klimatycznych (korekty, płatności, sprawozdawczość itp.).

Ogólnie model SFC2021 planu społeczno-klimatycznego będzie obejmował następujące elementy:

a) formularze interaktywne lub formularze wstępnie wypełnione przez system na podstawie danych zapisanych w systemie;

b) automatyczne obliczenia, które ułatwiają użytkownikom wprowadzanie danych;

c) automatyczne zintegrowane kontrole służące weryfikacji wewnętrznej spójności przekazywanych danych i spójności tych danych z obowiązującymi przepisami;

d) generowane przez system ostrzeżenia, informujące użytkowników SFC2021, że określone czynności mogą lub nie mogą zostać wykonane;

e) elektroniczny system śledzenia statusu przetwarzania informacji wprowadzonych do systemu;

f) dostępność danych historycznych w odniesieniu do wszystkich informacji wprowadzonych dla danego programu;

g) dostępność obowiązkowego podpisu elektronicznego w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 910/2014, który będzie uznawany za dowód w postępowaniach sądowych.

Aby zapewnić właściwe zarządzanie systemem, należy wprowadzić na szczeblu krajowym odpowiednią politykę bezpieczeństwa technologii informacyjnych w odniesieniu do SFC2021. Polityka ta, która powinna obejmować również pracowników korzystających z systemu, powinna być zgodna z odpowiednimi przepisami UE, w szczególności z decyzją Komisji (UE, Euratom) 2017/46 ([24]) i przepisami wykonawczymi do niej. W tym celu każde państwo członkowskie będzie musiało sporządzić i prowadzić wykaz osób odpowiedzialnych za określanie, aktualizację i zapewnianie prawidłowego stosowania polityki bezpieczeństwa w odniesieniu do SFC2021 na szczeblu krajowym ([25]). Osoby te mogą również wykonywać te same zadania w odniesieniu do innych funduszy zarządzanych w ramach systemu.

Kluczowym obowiązkiem państw członkowskich będzie aktualizowanie wykazu organów wyznaczonych do wykonywania niektórych zadań na podstawie rozporządzenia w sprawie SCF oraz weryfikacja informacji przedłożonych przez osobę inną niż osoba, która je pierwotnie przedłożyła. Ponadto będzie istniał obowiązek wprowadzania uzgodnień w sprawie rozdziału powyższych zadań za pośrednictwem informatycznych systemów zarządzania i kontroli państwa członkowskiego automatycznie połączonych z SFC2021. Państwa członkowskie powinny również wprowadzać uzgodnienia dotyczące przestrzegania ochrony prywatności i danych osobowych w przypadku osób fizycznych i tajemnicy handlowej w przypadku podmiotów prawnych zgodnie z dyrektywą 2002/58/WE, rozporządzeniem (UE) 2016/679 i rozporządzeniem (UE) 2018/1972.

W szczególności organy krajowe muszą opracować zaktualizowaną dokumentację określającą sposób podłączenia do SFC2021 za pośrednictwem interfejsu technicznego pozostałych krajowych, regionalnych lub lokalnych systemów komputerowych, na przykład do celów wymiany danych. Dokumentacja musi również obejmować środki bezpieczeństwa w odniesieniu do tych systemów zgodnie z wymogami bezpieczeństwa SFC2021. W szczególności musi obejmować:

(i) bezpieczeństwo fizyczne

(ii) kontrolę nośników danych i dostępu

(iii) kontrolę przechowywania

(iv) kontrolę dostępu i haseł

(v) monitorowanie

(vi) wzajemne połączenie z SFC2021

([24]) Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2017/46 z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych w Komisji Europejskiej.

([25]) Szczegółowy wykaz zadań, które ma wykonać osoba wyznaczona do kontaktów na szczeblu krajowym, znajduje się w załączniku XV do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

(vii) infrastrukturę komunikacyjną

(viii) zarządzanie zasobami ludzkimi przed zatrudnieniem, w jego trakcie i po jego zakończeniu

(ix) zarządzanie incydentami.

Ze względu na podobieństwo potrzeb w odniesieniu do Społecznego Funduszu Klimatycznego i funduszy polityki spójności w załączniku XV do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów znajduje się kompleksowy wykaz obowiązków związanych ze stosowaniem wspólnego systemu SFC2021. Służby Komisji przedstawią specyfikacje techniczne dotyczące danych, które państwa członkowskie mają gromadzić.

c. ***Gromadzenie, rejestrowanie i przechowywanie danych dotyczących odbiorców końcowych***

Zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. d) rozporządzenia w sprawie SCF organy krajowe są zobowiązane do gromadzenia, rejestrowania i przechowywania w systemie elektronicznym, jak również zapewnienia dostępności znormalizowanych kategorii danych dotyczących odbiorców końcowych, a także niektórych innych kluczowych elementów realizacji planów społeczno-klimatycznych. Aby zagwarantować dostępność przechowywanych danych, dane należy przekazywać przez interaktywny interfejs użytkownika (tj. aplikację internetową) albo przez interfejs techniczny wykorzystujący predefiniowane protokoły (tj. usługi sieciowe), które umożliwiają automatyczną synchronizację i przekazywanie danych między systemami informacyjnymi państw członkowskich a SFC2021 Komisji.

Jako wymóg minimalny należy gromadzić następujące dane:

— nazwy odbiorców końcowych alokacji finansowych (rozumianych jako osoba fizyczna lub podmiot nawiązujące stosunki umowne z organem udzielającym wsparcia w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego i otrzymujące bezpośrednio alokację finansową) ([26]), ich numery identyfikacyjne VAT lub numery identyfikacji podatkowej oraz wysokość kwoty alokacji finansowych z Funduszu;

— nazwa(-y) wykonawcy(-ów) i podwykonawcy(-ów) oraz ich numer(-y) identyfikacyjny(-e) VAT lub numer(-y) identyfikacji podatkowej i informacje o wartości zamówień, jeżeli odbiorcą końcowym alokacji finansowych jest instytucja zamawiająca zgodnie z prawem unijnym lub krajowym dotyczącym zamówień publicznych;

— imię(-ona), nazwisko(-a), data urodzenia i numer identyfikacyjny VAT lub numer identyfikacji podatkowej beneficjenta rzeczywistego lub beneficjentów rzeczywistych podmiotu będącego odbiorcą alokacji finansowych lub wykonawcą, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 6 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 ([27]);

— wykaz wszystkich środków i inwestycji realizowanych w ramach Funduszu wraz z łączną kwotą finansowania publicznego tych środków i inwestycji oraz kwotą środków finansowych wydatkowanych w ramach innych funduszy finansowanych z budżetu ogólnego UE.

X. **Poświadczanie, audyt i kontrola**

Aby uzyskać pewność co do kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi płatności, Komisja przeprowadzi następujące działania audytowe.

Audyty dotyczące **osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych (zgodnie z modelem RRF)**	Co roku, na podstawie oceny ryzyka, po przedłożeniu wniosków o płatność (wraz z deklaracjami zarządczymi) i rocznego podsumowania audytów. W ramach audytu ocenia się stopień ukończenia, osiągnięcie kamienia milowego lub wartości docelowej i realizację środka. W odniesieniu do każdego planu audytowi należy poddać podstawę jego oceny. Jeżeli chodzi o RRF, w rocznym planie audytu należy wyznaczyć cel co najmniej jednej wizyty rocznie na szczeblu państw członkowskich.

([26]) Na przykład gospodarstwa domowe otrzymujące bony na transport publiczny byłyby uznawane za odbiorcę końcowego. Jednocześnie za odbiorcę końcowego byłby uznany podmiot publiczny otrzymujący wsparcie na zakup pojazdów.

([27]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG).

Ponadto aby chronić interesy finansowe UE, Komisja przeprowadzi następujące działania audytowe:

Audyty systemów: audyty zgodności i audyty tematyczne (w tym w obszarach takich jak podwójne finansowanie, audyt państwowy, zamówienia publiczne, konflikt interesów, korupcja, nadużycia finansowe). Są to audyty **systemów** wprowadzonych na szczeblu państw członkowskich (organy realizujące plan społeczno-klimatyczny, przestrzeganie ustalonych kluczowych wymogów, wymóg horyzontalny dotyczący wdrożenia środków upraszczających w odniesieniu do beneficjentów).	Corocznie, w oparciu o ocenę ryzyka. Tego rodzaju audyt jest wymagany na mocy art. 21 rozporządzenia w sprawie SCF dotyczącego ochrony interesów finansowych UE i innych artykułów, które odnoszą się do niego pośrednio (np. art. 17). Doświadczenia związane z RRF pokazały, że audyty te należy przeprowadzać na wczesnym etapie, w przeciwnym razie istnieje ryzyko powstania luki w poświadczeniach, którą bardzo trudno jest wyeliminować w późniejszym okresie. W szczególności w nielicznych przypadkach, w których instytucje audytowe nie były wcześniej zaangażowane we wdrażanie RRF lub polityki spójności, przeprowadzony zostanie audyt systemu w celu oceny ich gotowości do analizy planu społeczno-klimatycznego.

a. ***Ocena systemów zarządzania i kontroli***

Zgodnie z kluczowymi wymogami określonymi w załączniku III do rozporządzenia w sprawie SCF państwa członkowskie są zobowiązane do przeprowadzania odpowiednich i niezależnych audytów systemów i operacji.

Audyty systemu powinny obejmować testy kontrolne przeprowadzone w odniesieniu do operacji i transakcji na odpowiednim poziomie. Oczekuje się, że metodyka stosowana do określania **wielkości próby do testów kontrolnych stosowanych w audytach systemów i operacji** będzie zgodna z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu.

Testy te, w połączeniu z innymi elementami jakościowymi i procedurami audytu, stanowią podstawę oceny danego systemu zarządzania i kontroli.

Instytucja audytowa będzie musiała wyciągnąć wnioski najpierw w odniesieniu do każdego kryterium oceny, następnie każdego kluczowego wymogu kontrolnego, a potem każdej instytucji. To etapowe podejście umożliwi wyciągnięcie ogólnych wniosków na temat **funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli**. **Ogólne wnioski** będą opierać się na następujących kategoriach mających ogólne zastosowanie.

— **Kategoria 1 – System funkcjonuje prawidłowo. Nie są potrzebne żadne usprawnienia lub potrzebne są tylko niewielkie usprawnienia**. Nie występują żadne niedociągnięcia bądź występują jedynie niewielkie niedociągnięcia. Niedociągnięcia te nie mają wpływu lub mają niewielki wpływ na skuteczne funkcjonowanie poddanych ocenie kluczowych wymogów kontrolnych/instytucji/systemu.

— **Kategoria 2 – System funkcjonuje. Potrzebne są pewne usprawnienia.** Występuje co najmniej jedno niedociągnięcie (które nie jest poważne). Niedociągnięcia mają umiarkowany wpływ na skuteczne funkcjonowanie poddanych ocenie kluczowych wymogów kontrolnych/instytucji /systemu. Sformułowano zalecenia do wdrożenia przez podmiot poddawany audytowi.

— **Kategoria 3 System funkcjonuje częściowo. Potrzebne są znaczne usprawnienia.** Istnieje co najmniej jedno poważne niedociągnięcie, które naraża fundusze na ryzyko nieprawidłowości. Wpływ na skuteczne funkcjonowanie poddanych ocenie kluczowych wymogów kontrolnych/instytucji/systemu jest znaczący. Sformułowano zalecenia mające na celu znaczącą poprawę wdrażania systemu przez podmiot poddawany audytowi.

— **Kategoria 4 – System nie funkcjonuje.** Istnieje wiele poważnych lub szeroko zakrojonych niedociągnięć, które narażają fundusze na ryzyko nieprawidłowości. Wpływ na skuteczne funkcjonowanie poddanych ocenie kluczowych wymogów kontrolnych/instytucji/systemu jest znaczący; poddane ocenie kluczowe wymogi kontrolne/ instytucja/system funkcjonują źle lub w ogóle nie funkcjonują. Sformułowano zalecenia mające na celu radykalną poprawę lub zreformowanie systemu przez podmiot poddawany audytowi.

Audytorzy powinni wykorzystać swój profesjonalny osąd do wyciągnięcia odpowiednich wniosków w odniesieniu do każdego organu, z uwzględnieniem wszelkich innych dostępnych dowodów audytowych, w tym, w stosownych przypadkach, odpowiednich wyników audytów przeprowadzonych w ramach programów polityki spójności lub RRF.

Instytucja audytowa musi gromadzić i rejestrować odpowiednie dowody audytowe, w tym wszystkie dokumenty robocze, wynikające z nich listy kontrolne, sprawozdania wstępne, a także dokumentację z wszelkich postępowań kontradyktoryjnych prowadzonych z instytucjami.

Wyniki dotyczące funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli należy wykorzystywać do określenia zakresu badania **audytów operacji**, aby dać Komisji wystarczającą pewność, że **kamienie milowe i wartości docelowe** ujęte we **wnioskach o płatność** zostały osiągnięte.

Po zakończeniu audytów systemów i operacji instytucja audytowa powinna prowadzić aktualizowaną tabelę wyników dotyczącą poziomu pewności w podziale na poszczególne organy.

Instytucja audytowa powinna regularnie sporządzać sprawozdanie z audytu podsumowujące audyty przeprowadzone zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu i przesyłać je instytucji odpowiedzialnej za podpisanie deklaracji zarządczej. Sprawozdanie to powinno obejmować zakres audytów pod względem kwoty wydatków i okresu objętego kontrolą, analizę stwierdzonych niedociągnięć oraz wszelkie podjęte działania naprawcze.

Sprawozdanie z audytu powinno ponadto zawierać wniosek z audytu dotyczący tego, czy w wyniku prac instytucja audytowa uzyskała wystarczającą pewność, że kamienie milowe i wartości docelowe zawarte we wniosku o płatność zostały osiągnięte. To sprawozdanie z audytu powinno towarzyszyć wnioskowi o płatność skierowanemu do Komisji zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. c) rozporządzenia SCF (więcej informacji znajduje się w sekcji dotyczącej przygotowania wniosku o płatność).

XI. **Zmniejszenie wsparcia finansowego i odzyskiwanie środków**

Na podstawie umowy dwustronnej zawartej z państwem członkowskim i art. 21 ust. 4 rozporządzenia Komisja może proporcjonalnie zmniejszyć wsparcie w ramach Funduszu oraz odzyskać wszelkie kwoty należne budżetowi UE w przypadkach nadużyć finansowych, korupcji i konfliktów interesów naruszających interesy finansowe UE, które to przypadki nie zostały skorygowane lub w których to przypadkach kwoty nie zostały odzyskane przez państwa członkowskie, lub w razie poważnego naruszenia obowiązku wynikającego z umów dwustronnych, o których mowa w art. 19 ust. 1.

Podejmując decyzję w sprawie kwoty odzyskiwanych środków lub zmniejszenia wsparcia, Komisja zastosuje jako punkt odniesienia wartości wypłaty w odniesieniu do kamieni milowych i wartości docelowych w ramach konkretnego środka lub inwestycji, których to dotyczy, lub, w przypadku więcej niż jednego środka lub inwestycji, proporcjonalną część wartości wypłat dla odpowiednich kamieni milowych i wartości docelowych. Ma to na celu poszanowanie zasady proporcjonalności i uwzględnienie wagi nadużyć finansowych, korupcji lub konfliktu interesów mających wpływ na interesy finansowe UE lub też wagi naruszenia obowiązku.

Niemniej jednak w przypadkach związanych z nadużyciami finansowymi powinno się stosować pełną korektę finansową kwot zarówno na poziomie budżetu krajowego, jak i budżetu UE, niezależnie od wszelkich względów związanych z proporcjonalnością.

W odniesieniu do zmniejszenia wsparcia uwzględnia się następujące elementy:

— waga poważnych uchybień w kontekście systemu zarządzania i kontroli jako całości;

— częstotliwość i zakres poważnych uchybień;

— stopień szkód finansowych dla budżetu UE.

Sprawa może dotyczyć co najmniej jednego z poniższych: nadużycia finansowe, istotne błędy, nieprawidłowości, nieprzestrzeganie zobowiązań prawnych w trakcie procedury udzielania dotacji, nieprzestrzeganie zobowiązań prawnych w trakcie realizacji dotacji, nieprawidłowa realizacja działania, nieprawidłowe zgłaszanie danych itp.

W przypadku gdy mają zostać zastosowane ekstrapolacje korekty finansowej, ekstrapoluje się wyniki badania reprezentatywnej próby na resztę populacji wartości docelowych i kamieni milowych, z której wybrano próbę, w celu ustalenia korekty finansowej.

W przypadku gdy mają być zastosowane stawki ryczałtowe korekty finansowej, w celu zapewnienia przejrzystości i przewidywalności ich stosowania ich poziom ustala się w następujący sposób:

a) w przypadku gdy poważne uchybienia są na tyle zasadnicze, częste lub rozpowszechnione, że oznaczają całkowitą niewydolność systemu, która naraża na ryzyko zgodność z prawem i prawidłowość całej alokacji, **stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 100 %**;

b) w przypadku gdy poważne uchybienia są na tyle częste i rozpowszechnione, że oznaczają niezwykle poważną niewydolność systemu, która naraża na ryzyko zgodność z prawem i prawidłowość bardzo dużej części alokacji, **stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 50 %**;

c) w przypadku gdy poważne uchybienia są na tyle częste i rozpowszechnione, że oznaczają poważną niewydolność systemu, która naraża na ryzyko zgodność z prawem i prawidłowość bardzo dużej części alokacji, **stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 25 %**;

d) w przypadku gdy poważne uchybienia są spowodowane niepełnym, słabym lub nieciągłym funkcjonowaniem systemu, które naraża na ryzyko zgodność z prawem i prawidłowość dużej części alokacji, **stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 10 %**;

e) w przypadku gdy poważne uchybienia są spowodowane nieciągłym funkcjonowaniem systemu, które naraża na ryzyko zgodność z prawem i prawidłowość znacznej części alokacji, **stosuje się stawkę ryczałtową w wysokości 5 %**.

Jeśli z powodu niepodjęcia przez odpowiedzialne instytucje działań naprawczych w następstwie zastosowania zmniejszenia w jednej kampanii audytowej te same poważne uchybienia stwierdza się w kolejnych czynnościach audytowych, wówczas z uwagi na utrzymywanie się poważnych uchybień stawkę korekty można zwiększyć do poziomu nieprzekraczającego następnej w kolejności wyższej kategorii.

Komisja umożliwia państwu członkowskiemu przedstawienie uwag przed dokonaniem zmniejszenia wsparcia. Wszelkie uwagi zostaną szczegółowo przeanalizowane przed podjęciem ostatecznej decyzji w sprawie zmniejszenia dotacji.

W przypadku gdy – po uwzględnieniu elementów wymienionych powyżej i uwag państw członkowskich – poziom stawki ryczałtowej jest nieproporcjonalny, stawkę korekty można zmniejszyć.

XII. **Ewaluacja Społecznego Funduszu Klimatycznego i ocena odpowiedniości planów społeczno-klimatycznych**

a. ***Ewaluacja Społecznego Funduszu Klimatycznego***

Komisja jest zobowiązana do przeprowadzenia dwóch ocen Społecznego Funduszu Klimatycznego (SCF). Art. 27 rozporządzenia w sprawie SCF stanowi, że Komisja przeprowadzi pierwszą ewaluację realizacji i funkcjonowania SCF po dwóch latach od rozpoczęcia realizacji planów społeczno-klimatycznych ([28]) oraz ewaluację *ex post* do końca 2033 r. Sporządzane co dwa lata przez każde państwo członkowskie sprawozdania z postępów (zob. sekcja IV lit. c) niniejszych wytycznych) będą ważnym źródłem informacji na potrzeby ewaluacji, które mają być przeprowadzane przez Komisję.

W pierwszej ewaluacji, którą ma przeprowadzić Komisja, uwzględnione zostaną wszystkie istotne dostępne informacje. Wczesny termin regulacyjny ewaluacji śródokresowej (tj. dwa lata po rozpoczęciu realizacji planów społeczno-klimatycznych) sprawia, że wdrażanie środków będzie się prawdopodobnie znajdować dopiero na etapie początkowym lub pośrednim. W tym kontekście pierwsze sprawozdania państw członkowskich z postępów, które należy przedstawić do 15 marca 2027 r., będą kluczowym źródłem informacji na potrzeby pomiaru postępów i oceny rezultatów początkowych środków i inwestycji, w szczególności ich wkładu w osiągnięcie celów Funduszu.

Komisja rozważy przeprowadzenie z odpowiednim wyprzedzeniem konsultacji z zainteresowanymi stronami w celu zebrania uzupełniających danych dotyczących wdrażania Funduszu. Uwzględniane będą również wszelkie inne rzetelne analizy wdrażania Funduszu i pierwszych osiągniętych wyników, przeprowadzone na szczeblu krajowym. Te ostatnie powinny być dostępne najpóźniej do połowy 2027 r., aby mogły zostać wykorzystane w śródokresowej ewaluacji Komisji oraz, w stosownych przypadkach, aby dostarczyć dowodów na potrzeby ewentualnych wniosków w sprawie zmian w rozporządzeniu w sprawie SCF.

Do końca 2033 r. Komisja przeprowadzi ewaluację *ex post*, która będzie źródłem całościowej oceny Społecznego Funduszu Klimatycznego, w tym informacji na temat jego wpływu ([29]).

Ponadto aby ocenić długoterminowy wpływ środków i inwestycji ujętych w planach społeczno-klimatycznych, zachęca się państwa członkowskie do przeprowadzenia własnych ewaluacji wpływu krajowych środków i inwestycji finansowanych z SCF, z uwzględnieniem wspólnych wskaźników wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF, co najmniej raz w okresie funkcjonowania Funduszu, a najlepiej przed końcem 2032 r., co umożliwi Komisji uwzględnienie tych wyników w ewaluacji *ex post* Funduszu.

([28]) Zob. art. 27 rozporządzenia w sprawie SCF.

([29]) Zob. art. 27 ust. 3 rozporządzenia 2023/955: „Do dnia 31 grudnia 2033 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów niezależne sprawozdanie z ewaluacji *ex post*. Sprawozdanie z ewaluacji ex post stanowi całościową ocenę Funduszu i zawiera informacje na temat jego wpływu".

Za przeprowadzanie i koordynowanie takich ewaluacji będą odpowiedzialne organy państw członkowskich, natomiast wszelkie kwestie i wymiana dobrych praktyk będą omawiane na regularnym forum ustanowionym przez Komisję w celu omawiania działań w zakresie monitorowania i ewaluacji w kontekście Społecznego Funduszu Klimatycznego. Ponadto Komisja zbada sposoby zapewnienia wsparcia metodycznego i technicznego oraz zasobów (np. na potrzeby ewaluacji wpływu opartej na metodach kontrfaktycznych).

b. ***Ocena odpowiedniości planów społeczno-klimatycznych***

Zgodnie z wymogami art. 18 ust. 5 rozporządzenia w sprawie SCF do 15 marca 2029 r. państwa członkowskie muszą przedstawić Komisji sprawozdanie, w którym należy ocenić odpowiedniość każdego planu społeczno-klimatycznego w świetle faktycznego bezpośredniego wpływu włączenia emisji gazów cieplarnianych z sektora budynków i sektora transportu drogowego w zakres stosowania dyrektywy EU ETS w danym państwie członkowskim. Sprawozdanie to należy przygotować razem z przedstawianym co dwa lata sprawozdaniem, które ma zostać sporządzone do 15 marca 2029 r. na podstawie art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF, a także jako część tego sprawozdania.

c. ***Zrównoważoność inwestycji***

Państwa członkowskie powinny wprowadzić niezbędne zabezpieczenia w celu zapewnienia długoterminowej zrównoważoności inwestycji, np. w odniesieniu do budowy infrastruktury na potrzeby nowych efektywnych energetycznie mieszkań socjalnych lub przystępnych cenowo czy też zmiany przeznaczenia budynków na efektywne energetycznie mieszkania socjalne lub przystępne cenowo.

XIII. **Informacja, komunikacja i widoczność**

a. ***Widoczność i informacje dla odbiorców końcowych***

Państwa członkowskie powinny informować odbiorców końcowych wsparcia z Funduszu o pochodzeniu tego wsparcia, również wtedy, gdy jego udzielanie odbywa się przez pośredników. Informacje dla odbiorców powinny obejmować symbol UE i odpowiednią informację o treści „Sfinansowano przez Unię Europejską – Społeczny Fundusz Klimatyczny" umieszczone na dokumentach i materiałach informacyjnych związanych z realizacją środka i inwestycji przeznaczonych dla odbiorców zgodnie ze specyfikacjami technicznymi dotyczącymi wykorzystania symbolu UE określonymi w załączniku III do niniejszych wytycznych.

Organ koordynujący lub wyznaczony odpowiedzialny organ wdrażający powinien możliwie najszybciej i nie później niż sześć miesięcy po decyzji zatwierdzającej plan społeczno-klimatyczny ([30]) aktywować krajową stronę internetową dotyczącą planu społeczno-klimatycznego. Należy ją regularnie aktualizować o informacje na temat środków i inwestycji objętych planami społeczno-klimatycznymi, jego celów, działań, dostępnych możliwości finansowania i osiągnięć. Strona ta musi zawierać plany społeczno-klimatyczne (pierwotnie zatwierdzoną wersję i kolejne zmienione wersje), decyzję wykonawczą Komisji zatwierdzającą plan, decyzje wykonawcze Komisji w sprawie zmian planu, decyzje Komisji o wypłacie środków, umowy między Komisją a państwem członkowskim stanowiące indywidualne zobowiązania prawne oraz wszelkie powiadomienia o nieznacznych zmianach w planie.

Organ koordynujący powinien na bieżąco aktualizować tę stronę internetową i zamieszczać na niej wszelkie nowe istotne dokumenty. Powinien on również wykorzystywać ją do publikowania przedstawianych co dwa lata sprawozdań państw członkowskich wymaganych na podstawie art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF oraz wszelkich przeprowadzanych na szczeblu krajowym analiz lub ewaluacji dotyczących funkcjonowania Funduszu i osiągniętych wyników.

Aby utrzymywać bezpośredni kontakt z potencjalnymi odbiorcami końcowymi i grupami docelowymi, państwa członkowskie powinny opracować system automatycznego powiadamiania i subskrypcji oraz zapewnić powiązaną obecność w mediach społecznościowych. Ta obecność i zaangażowanie w mediach społecznościowych powinny umożliwić potencjalnym odbiorcom końcowym składanie wniosków i otrzymywanie w odpowiednim czasie aktualnych informacji.

Organy wdrażające powinny na wniosek dostarczać instytucjom, organom, urzędom i agencjom UE materiały dotyczące komunikacji i widoczności, w tym materiały skierowane do odbiorców końcowych. Unii należy udzielić na wniosek nieodpłatnej, niewyłącznej i nieodwołalnej licencji na korzystanie z takich materiałów oraz wszelkich wcześniej istniejących praw związanych z nimi. Nie powinno to pociągać za sobą znacznych dodatkowych kosztów ani znacznych obciążeń administracyjnych dla odbiorców końcowych ani dla organów wdrażających.

([30]) Termin sześciu miesięcy jest zgodny z obowiązkami instytucji zarządzających w ramach funduszy spójności UE, jak określono w art. 49 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów.

Odbiorcy końcowi wsparcia są również zobowiązani zapewnić widoczność finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, przez przedstawianie w skuteczny sposób spójnych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.

Obowiązek ten nie ma zastosowania, gdy ze wsparcia korzystają osoby fizyczne lub gdy istnieje ryzyko podania do wiadomości publicznej szczególnie chronionych informacji handlowych (art. 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SCF).

Odbiorcy i podmioty wdrażające środki i inwestycje będą informowały o wsparciu z Funduszu przez:

a) zamieszczenie na oficjalnej stronie internetowej beneficjenta i na jego stronach mediów społecznościowych, krótkiego – proporcjonalnego do poziomu wsparcia – opisu środków i inwestycji, w tym jej celów i rezultatów, z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia finansowego z UE;

b) zamieszczenie w widoczny sposób informacji z podkreśleniem faktu otrzymania wsparcia z UE w dokumentach i materiałach związanych z komunikacją dotyczących wdrażania środków i inwestycji, przeznaczonych dla opinii publicznej lub uczestników.

b. *Publikacja danych dotyczących odbiorców końcowych oraz środków i inwestycji realizowanych w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego*

Zgodnie z art. 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF organ koordynujący lub wyznaczony organ, któremu powierzono wdrażanie, mają obowiązek publikować wymagane dane referencyjne na jednej stronie internetowej państwa członkowskiego (o której mowa w sekcji XIII lit. a) niniejszych wytycznych dotyczącej widoczności i informacji dla odbiorców końcowych) w formatach, które są otwarte i nadają się do odczytu maszynowego, jak określono w art. 5 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 ([31]). Umożliwi to sortowanie, przeszukiwanie, tworzenie wyciągów, porównywanie i ponowne wykorzystanie danych. Komisja przedstawi instrukcje metodyczne dotyczące formatu i struktury, aby zapewnić kompatybilność i możliwość ponownego wykorzystywania danych na wszystkich platformach komunikacyjnych, w tym na stronach internetowych Komisji, oraz łatwy dostęp dla ogółu społeczeństwa w sposób zagregowany.

Organ koordynujący lub wyznaczony organ, któremu powierzono realizację planu, ma obowiązek opublikowania wykazu środków i inwestycji ujętych w planie na stronie internetowej oraz aktualizowania wykazu w drodze regularnych przeglądów. Wykaz musi zawierać wszystkie środki i inwestycje realizowane w ramach Funduszu oraz wyszczególniać całkowitą kwotę finansowania otrzymanego z SCF, całkowitą kwotę finansowania publicznego na te środki i inwestycje (obejmującą wkład krajowy na rzecz planu społeczno-klimatycznego) oraz kwotę środków wypłaconych w ramach innych funduszy finansowanych z budżetu UE.

W wykazie publikowanym przez państwa członkowskie należy ująć informacje na temat odbiorców końcowych alokacji finansowych (o których mowa w art. 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie SCF), z uwzględnieniem ograniczeń określonych w art. 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF, jak najszybciej po wypłacie wkładu na rzecz odbiorcy końcowego. Jeżeli w przypadku niektórych odbiorców końcowych alokacja finansowa z Funduszu nie zostanie wypłacona ze względu na obawy związane z wdrażaniem, nieprawidłowości, audyt lub problemy finansowe, należy usunąć z wykazu takich odbiorców końcowych i nie uwzględniać ich w obliczeniach wartości docelowych, które mają być zgłoszone lub wykorzystane do celów widoczności i komunikacji.

Wykaz powinien zawierać następujące dane:

a) nazwy odbiorców końcowych alokacji finansowych, ich numery identyfikacyjne VAT lub numery identyfikacji podatkowej oraz wysokość kwoty alokacji finansowych z Funduszu otrzymanych na inwestycję lub środek;

b) nazwa(-y) wykonawcy(-ów) i podwykonawcy(-ów) oraz ich numer(-y) identyfikacyjny(-e) VAT lub numer(-y) identyfikacji podatkowej i informacje o wartości zamówień, jeżeli odbiorcą końcowym alokacji finansowych jest instytucja zamawiająca zgodnie z prawem unijnym lub krajowym dotyczącym zamówień publicznych;

c) wskaźnik lokalizacji lub geolokalizacja miasta, regionu i kraju, w którym realizowana jest operacja.

([31]) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 56).

Informacji, o których mowa w wykazie powyżej, nie należy publikować, jeżeli dotyczą następujących szczególnych wyjątków:

— udzielania tymczasowego bezpośredniego wsparcia dochodów gospodarstwom domowym znajdującym się w trudnej sytuacji;

— sytuacji wymienionych w art. 38 ust. 3 rozporządzenia finansowego, w szczególności: (i) wsparcia finansowego udzielanego za pomocą instrumentów finansowych na kwotę niższą niż 500 000 EUR; (ii) sytuacji, gdy ujawnienie informacji zagraża prawom i wolnościom zainteresowanych osób lub podmiotów, chronionym na mocy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, lub szkodzi interesom handlowym odbiorców; (iii) jeżeli dotyczy to wynagrodzenia ekspertów zewnętrznych wybranych w oparciu o ich umiejętności zawodowe zgodne z zasadami niedyskryminacji, równego traktowania i braku konfliktu interesów; (iv) zamówień o bardzo niskiej wartości poniżej kwoty, o której mowa w pkt 14.4 załącznika I do rozporządzenia finansowego.

c. ***Strategia komunikacyjna w sprawie planu społeczno-klimatycznego***

Po zatwierdzeniu krajowego planu społeczno-klimatycznego organy wdrażające lub krajowy organ koordynujący powinny opracować krajową strategię komunikacyjną, której zarys powinien być ujęty w planie społeczno-klimatycznym. Zarys strategii komunikacyjnej powinien zawierać następujące informacje: cele, główne przesłania, grupy docelowe, działania/kanały komunikacyjne, planowany budżet, wybrane kluczowe projekty, ustalenia dotyczące koordynacji z Komisją oraz monitorowanie i ewaluacja. Jej wdrażanie powinno rozpocząć się jak najszybciej po przyjęciu przez Komisję decyzji wykonawczej zatwierdzającej plan społeczno-klimatyczny, aby zapewnić świadomość społeczną wpływu finansowania UE na codzienne życie obywateli. Zachęca się organ wdrażający do przestrzegania tych samych minimalnych wymogów w zakresie komunikacji, co wymogi mające zastosowanie w ramach budżetu UE na lata 2021–2027 ([32]).

Ponieważ Społeczny Fundusz Klimatyczny jest nowym instrumentem ściśle związanym z wprowadzeniem ETS2, strategia komunikacyjna powinna zwiększać świadomość i zapewniać uznanie wkładu Funduszu w sprawiedliwą społecznie transformację w kierunku neutralności klimatycznej przez przeciwdziałanie społecznym skutkom ETS2 na poziomie projektu i państwa członkowskiego. W krajowej strategii komunikacyjnej należy określić sposób realizacji działań komunikacyjnych prowadzonych wspólnie z Komisją i jej przedstawicielstwem w danym kraju i regionie, a także działań komunikacyjnych skierowanych do władz lokalnych i regionalnych, przedstawicieli partnerów gospodarczych i społecznych, odpowiednich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji młodzieżowych i innych odpowiednich zainteresowanych stron oraz z nimi realizowanych.

Ponieważ plany społeczno-klimatyczne będą instrumentem wieloletnim, krajowa strategia komunikacyjna powinna obejmować plan komunikacji z zestawem rocznych działań po przyjęciu planu, który może służyć jako wskazówka w odniesieniu do przyszłych działań komunikacyjnych w kolejnych latach.

Państwa członkowskie mogą również promować szersze **„platformy zaangażowania zainteresowanych stron”** w celu wspierania inkluzywności i przejrzystości. Platformy te umożliwiałyby gromadzenie różnorodnych perspektyw i gwarantowałyby należyte uwzględnienie potrzeb różnych zainteresowanych grup. Wykraczają one poza formalne konsultacje z zainteresowanymi stronami reprezentowanymi na szczeblu krajowym.

Ponadto w strategii można położyć nacisk na zestaw konkretnych interwencji i dobrych praktyk istotnych dla organu wdrażającego, które zamierza on aktywniej promować i komunikować oraz na temat których zaplanowano by skoordynowaną komunikację z Komisją.

Aby zapewnić odpowiednie rozpowszechnianie i rozliczalność przeprowadzonych działań komunikacyjnych, zachęca się organy wdrażające do przekazywania do mechanizmu koordynacji (zob. sekcja III lit. a) dotycząca wdrażania) co najmniej raz w roku informacji o realizacji i wynikach strategii komunikacyjnej, a także o głównych planowanych działaniach komunikacyjnych, które mają zostać przeprowadzone w kolejnym roku.

Aby umożliwić wymianę najlepszych praktyk i koordynację wspólnych działań dotyczących Społecznego Funduszu Klimatycznego, organy wdrażania są zobowiązane do przekazania Komisji danych kontaktowych krajowego koordynatora ds. komunikacji, który będzie pełnił funkcję punktu kontaktowego dla Komisji i innych państw członkowskich. Organy powinny przekazać te dane jak najszybciej po zatwierdzeniu planu społeczno-klimatycznego.

([32]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/managing-your-project/communicating-and-raising-eu-visibility_pl.

d. ***Horyzontalne działania komunikacyjne na szczeblu europejskim***

Komisja zrealizuje działania informacyjne i komunikacyjne związane z Funduszem i uzyskanymi rezultatami. W stosownych przypadkach i za zgodą organów krajowych działania te mogą obejmować wspólne działania komunikacyjne z organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi oraz przedstawicielstwami Parlamentu Europejskiego i Komisji w danym państwie członkowskim (art. 23 ust. 3 rozporządzenia w sprawie SCF).

Aby zapewnić skoordynowane podejście między działaniami komunikacyjnymi Komisji i państw członkowskich, Komisja utworzy:

— stronę internetową poświęconą Społecznemu Funduszowi Klimatycznemu. Będzie ona zawierać na przykład ogólne informacje na temat Funduszu, odniesienie do planu społeczno-klimatycznego przyjętego przez każde państwo członkowskie i szczegółowe informacje na jego temat (w tym sam plan po zatwierdzeniu przez Komisję), wykaz organów państw członkowskich odpowiedzialnych za realizację planów społeczno-klimatycznych oraz podsekcję poświęconą dobrym praktykom w zakresie środków i inwestycji. Komisja będzie regularnie dokonywać przeglądu tej specjalnej strony internetowej zawierającej wszystkie istotne informacje publiczne;

— sieć krajowych koordynatorów ds. komunikacji w celu wymiany najlepszych praktyk i organizowania wspólnych działań komunikacyjnych. Komisja zorganizuje spotkania z przedstawicielami sieci i stworzy cyfrowe środowisko wymiany informacji.

ZAŁĄCZNIK I

wykaz odpowiednich wspólnych wskaźników w podziale na kwalifikowalne środki i inwestycje (zgodnie z art. 8 rozporządzenia SCF)

W załączniku IV do rozporządzenia w sprawie SCF określono wspólne wskaźniki i przewidziano, że w przypadku gdy plan społeczno-klimatyczny państwa członkowskiego nie zawiera środka lub inwestycji przyczyniających się do realizacji niektórych wskaźników, państwa członkowskie mogą wskazać „nie dotyczy". W związku z tym w poniższej tabeli określono, które wspólne wskaźniki wymienione w załączniku IV uznaje się za istotne dla każdego rodzaju środka lub inwestycji do celów przedstawianego co dwa lata sprawozdania z postępów na podstawie art. 24 ust. 1 rozporządzenia w sprawie SCF. Jeżeli plan społeczno-klimatyczny państwa członkowskiego zawiera środek lub inwestycję wchodzącą w zakres zidentyfikowanych rodzajów środków/inwestycji, powinno ono gromadzić informacje na temat wspólnych wskaźników określonych poniżej i ująć odpowiednie dane mierzące postępy w realizacji wspólnych wskaźników w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach z postępów.

Komponent budowlany	Wskaźnik produktu 3	Wskaźnik produktu 4	Wskaźnik produktu 5	Wskaźnik produktu 6	Wskaźnik produktu 7	Wskaźnik produktu 8	Wskaźnik produktu 9	Wskaźnik produktu 10
	Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji	Liczba budynków – gruntowna renowacja	Powierzchnia (gruntowna renowacja)	Liczba budynków (inna renowacja energetyczna)	Powierzchnia – inna renowacja energetyczna	Liczba wymienionych instalacji grzewczych zasilanych paliwami kopalnymi	Dodatkowa moc odnawialnych źródeł energii (MW)	Dodatkowa moc odnawialnych źródeł energii (jednostki)
a) Renowacja budynków	x	x (*)	x (*)	x (**)	x (**)	(x)	(x)	(x)
b) Dostęp do przystępnych cenowo energooszczędnych mieszkań, w tym mieszkań socjalnych	x					(x)	(x)	(x)
c) Obniżenie emisyjności przez elektryfikację ogrzewania i chłodzenia budynków	x					(x)	(x)	(x)
d) Zapewnianie ukierunkowanych, dostępnych i przystępnych cenowo informacji, działań w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości i udzielania porad	x							
e) Rozwiązania z zakresu efektywności energetycznej i odpowiednie instrumenty finansowania zgodne ze społecznymi celami Funduszu	x	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)

Legenda: W przypadku wspólnych wskaźników oznaczonych znakiem (x) państwa członkowskie i Komisja będą musiały uzgodnić indywidualnie dla każdego przypadku środki, które – o ile takie istnieją – nie przyczyniają się do osiągnięcia odpowiedniego wskaźnika i nie muszą być zgłaszane w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach z postępów.

(*) Tylko w przypadku budynków poddanych gruntownej renowacji. Dla wyjaśnienia, chociaż w dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (art. 2 pkt 20) „gruntowną renowację" zdefiniowano jako renowację prowadzącą do poziomu budynków bezemisyjnych, renowacje mające na celu osiągnięcie poziomu budynków bezemisyjnych mogą nie zawsze być wykonalne. Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej o 60 % można zatem również uznać za gruntowną renowację do celów opracowania i realizacji planów społeczno-klimatycznych.

(**) Tylko w przypadku budynków poddanych innej renowacji energetycznej.

Komponent budowlany	Wskaźnik rezultatu 11	Wskaźnik rezultatu 12	Wskaźnik rezultatu 13	Wskaźnik rezultatu 14	Wskaźnik rezultatu 15	Wskaźnik rezultatu 16	Wskaźnik rezultatu 17
	Redukcja liczby gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji (%)	Redukcja emisji gazów cieplarnianych w sektorze budowlanym	Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym (%)	Oszczędności pod względem rocznego zużycia energii pierwotnej (MWh/rok)	Oszczędności pod względem rocznego zużycia energii pierwotnej (kWh/m2)	Oszczędności pod względem rocznego zużycia energii końcowej (kWh/m2)	Oszczędności pod względem rocznego zużycia energii końcowej (MWh/rok)
a) Renowacja budynków	x	x	x	x	x	x	x
b) Dostęp do przystępnych cenowo energooszczędnych mieszkań, w tym mieszkań socjalnych	x	(x) (*)	x	(x) (*)	(x) (*)	(x) (*)	(x) (*)
c) Obniżenie emisyjności przez elektryfikację ogrzewania i chłodzenia budynków	x	x	x	x	x	x	x
d) Zapewnianie ukierunkowanych, dostępnych i przystępnych cenowo informacji, działań w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości i udzielania porad							
e) Rozwiązania z zakresu efektywności energetycznej i odpowiednie instrumenty finansowania zgodne ze społecznymi celami Funduszu	x	(x)	x	(x)	(x)	(x)	(x)

Legenda: W przypadku wspólnych wskaźników oznaczonych znakiem (x) państwa członkowskie i Komisja będą musiały uzgodnić indywidualnie dla każdego przypadku środki, które – o ile takie istnieją – nie przyczyniają się do osiągnięcia odpowiedniego wskaźnika i nie muszą być zgłaszane w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach z postępów.

(*) Wskaźniki te dotyczą jedynie zmiany przeznaczenia budynków (a nie budowy nowych budynków).

Komponent transportu drogowego	Wskaźnik produktu 20	Wskaźnik produktu 21	Wskaźnik produktu 22	Wskaźnik produktu 23	Wskaźnik produktu 24	Wskaźnik produktu 25	Wskaźnik produktu 26	Wskaźnik produktu 27	Wskaźnik produktu 28
	Liczba użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji	Liczba zakupionych pojazdów bezemisyjnych	Liczba zakupionych pojazdów niskoemisyjnych	Liczba zakupionych rowerów	Liczba punktów tankowania paliw i ładowania	Bilety na transport publiczny po obniżonej cenie lub bezpłatne (liczba użytkowników)	Dodatkowe rozwiązania w zakresie mobilności współdzielonej i mobilności na żądanie (liczba użytkowników)	Dodatkowe rozwiązania w zakresie mobilności współdzielonej i mobilności na żądanie (jednostki)	Wspierana infrastruktura rowerowa (km)
d) Zapewnianie ukierunkowanych, dostępnych i przystępnych cenowo informacji, działań w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości i udzielania porad	x								

Komponent transportu drogowego	Wskaźnik produktu 20 Liczba użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji	Wskaźnik produktu 21 Liczba zakupionych pojazdów bezemisyjnych	Wskaźnik produktu 22 Liczba zakupionych pojazdów niskoemisyjnych	Wskaźnik produktu 23 Liczba zakupionych rowerów	Wskaźnik produktu 24 Liczba punktów tankowania paliw i ładowania	Wskaźnik produktu 25 Bilety na transport publiczny po obniżonej cenie lub bezpłatne (liczba użytkowników)	Wskaźnik produktu 26 Dodatkowe rozwiązania w zakresie mobilności współdzielonej i mobilności na żądanie (liczba użytkowników)	Wskaźnik produktu 27 Dodatkowe rozwiązania w zakresie mobilności współdzielonej i mobilności na żądanie (jednostki)	Wskaźnik produktu 28 Wspierana infrastruktura rowerowa (km)
f) Bezemisyjne i niskoemisyjne pojazdy i rowery, infrastruktura do ładowania i tankowania paliwa	x	(x)	(x)	(x)	(x)				(x)
g) Przystępny cenowo i dostępny transport publiczny (...), zrównoważona mobilność na żądanie, usługi w zakresie mobilności współdzielonej i opcje aktywnej mobilności.	x					(x)	(x)	(x)	

Legenda: W przypadku wspólnych wskaźników oznaczonych znakiem (x) państwa członkowskie i Komisja będą musiały uzgodnić indywidualnie dla każdego przypadku środki, które – o ile takie istnieją – nie przyczyniają się do osiągnięcia odpowiedniego wskaźnika i nie muszą być zgłaszane w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach z postępów.

	Wskaźnik rezultatu 29 Redukcja liczby użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji (%)	Wskaźnik rezultatu 30 Redukcja liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem transportowym (%)	Wskaźnik rezultatu 31 Redukcja emisji gazów cieplarnianych w transporcie drogowym
d) Zapewnianie ukierunkowanych, dostępnych i przystępnych cenowo informacji, działań w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości i udzielania porad			
f) Bezemisyjne i niskoemisyjne pojazdy i rowery, infrastruktura do ładowania i tankowania paliwa	x	x	x
g) Przystępny cenowo i dostępny transport publiczny (...), zrównoważona mobilność na żądanie, usługi w zakresie mobilności współdzielonej i opcje aktywnej mobilności.	x	x	x

Dodatkowo w przypadku mikroprzedsiębiorstw	Wskaźnik produktu 33	Wskaźnik rezultatu 34
	Liczba mikroprzedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji	Redukcja liczby mikroprzedsiębiorstw (%)
a) Renowacja budynków	(x)	(x)
b) Dostęp do przystępnych cenowo energooszczędnych mieszkań, w tym mieszkań socjalnych		
c) Obniżenie emisyjności przez elektryfikację ogrzewania i chłodzenia budynków	(x)	(x)
d) Zapewnianie ukierunkowanych, dostępnych i przystępnych cenowo informacji, działań w zakresie edukacji, podnoszenia świadomości i udzielania porad	(x)	(x)
e) Rozwiązania z zakresu efektywności energetycznej i odpowiednie instrumenty finansowania zgodne ze społecznymi celami Funduszu	(x)	(x)
f) Bezemisyjne i niskoemisyjne pojazdy i rowery, infrastruktura do ładowania i tankowania paliwa	(x)	(x)
g) Przystępny cenowo i dostępny transport publiczny (...), zrównoważona mobilność na żądanie, usługi w zakresie mobilności współdzielonej i opcje aktywnej mobilności.	(x)	(x)

Legenda: W przypadku wspólnych wskaźników oznaczonych znakiem (x) państwa członkowskie i Komisja będą musiały uzgodnić indywidualnie dla każdego przypadku środki, które – o ile takie istnieją – nie przyczyniają się do osiągnięcia odpowiedniego wskaźnika i nie muszą być zgłaszane w przedstawianych co dwa lata sprawozdaniach z postępów.

Tymczasowe bezpośrednie wsparcie dochodów	Wskaźnik produktu 36	Wskaźnik produktu 37	Wskaźnik rezultatu 38	Wskaźnik rezultatu 39
	Liczba gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji otrzymujących bezpośrednie wsparcie dochodów	Liczba użytkowników transportu znajdujących się w trudnej sytuacji otrzymujących bezpośrednie wsparcie dochodów	Średnie bezpośrednie wsparcie dochodów na gospodarstwo domowe znajdujące się w trudnej sytuacji (w EUR)	Średnie bezpośrednie wsparcie dochodów na użytkownika transportu (w EUR)
Artykuł 2 – Środki zapewniające bezpośrednie wsparcie dochodów	x	x	x	x

Mogą wystąpić przypadki, w których gromadzenie dokładnych danych na temat wspólnych wskaźników nie jest możliwe. W takich przypadkach państwa członkowskie mogą zaproponować przedstawienie szacunków na podstawie jasnego uzasadnienia niewykonalności gromadzenia dokładnych danych oraz rzetelnej metodyki szacowania, która powinna zostać wcześniej uzgodniona z Komisją.

ZAŁĄCZNIK II

Wzór deklaracji zarządczej dołączanej do wniosku o płatność na podstawie art. 20 ust. 1

Ja/my, niżej podpisany(-i) (nazwisko(-a), imię (-ona), tytuł(-y) lub stanowisko(-a)), kierownictwo organu wyznaczonego do podpisania deklaracji zarządczych planu społeczno-klimatycznego dla XXX (numer CCI)

na podstawie realizacji planu społeczno-klimatycznego dla XXX w okresie od XX-XX-XXX r. do YY-YY-YYY r., w oparciu o moją/naszą własną ocenę i wszystkie informacje dostępne mi/nam w dniu przedstawienia Komisji wniosku o płatność, w tym wyniki przeprowadzonych kontroli zarządczych i audytów dotyczących wydatków ujętych we wnioskach o płatność przedłożonych Komisji za okres od VV-VVV-VVV r. do ZZ-ZZ-ZZZZ r.,

oraz biorąc pod uwagę moje/nasze obowiązki na mocy rozporządzenia (UE) 2023/995,

niniejszym oświadczam(-y), że:

a) informacje zawarte we wniosku o płatność przedstawiono w sposób prawidłowy, są one kompletne i rzetelne zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) 2023/995;

b) wydatki poniesione na osiągnięcie w pełni osiągniętych wartości docelowych i kamieni milowych są zgodne z obowiązującym prawem i zostały wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem;

c) działania związane z uprzednio osiągniętymi w zadowalającym stopniu kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone przez dane państwo członkowskie.

Potwierdzam/potwierdzamy, że nieprawidłowości stwierdzone w końcowych sprawozdaniach z audytu i kontroli w odniesieniu do poprzednich wniosków o płatność zostały należycie skorygowane. Potwierdzam(-y) także, że wartości docelowe i kamienie milowe, które podlegają bieżącej ocenie pod kątem ich zgodności z prawem i prawidłowości, zostały wyłączone z wniosku o płatność w oczekiwaniu na ukończenie oceny w celu ewentualnego włączenia do kolejnego wniosku o płatność.

Ponadto potwierdzam(-y) wiarygodność danych dotyczących wskaźników, kamieni milowych i postępów w realizacji planu.

Potwierdzam(-y) również, że wprowadzono skuteczne i proporcjonalne działania na rzecz zwalczania nadużyć finansowych i że uwzględniają one rodzaje ryzyka stwierdzone w tym zakresie.

Wreszcie, potwierdzam(-y), że nie wiadomo mi/nam nic o jakichkolwiek nieujawnionych kwestiach dotyczących reputacji związanych z realizacją programu.

ZAŁĄCZNIK III

Komunikacja i widoczność – art. 23

Wykorzystywanie symbolu UE („symbol”) i jego parametry techniczne

1.1. Symbol musi być umieszczany w widocznym miejscu na wszystkich materiałach komunikacyjnych związanych z realizacją operacji przeznaczonych dla ogółu odbiorców lub dla uczestników, takich jak produkty drukowane lub cyfrowe i strony internetowe, w tym wersje mobilne.

1.2. Sformułowanie „**Finansowane przez Unię Europejską – Społeczny Fundusz Klimatyczny**” musi być zapisywane w całości i umieszczane obok symbolu.

1.3. W połączeniu z symbolem można stosować którąkolwiek z następujących czcionek: Arial, Auto, Calibri, Garamond, Trebuchet, Tahoma, Verdana lub Ubuntu. Nie można stosować się kursywy, odmian podkreślonych ani efektów czcionki.

1.4. Rozmieszczenie tekstu względem symbolu musi być takie, by tekst w żaden sposób nie kolidował z symbolem.

1.5. Należy zastosować czcionkę w rozmiarze proporcjonalnym do rozmiaru symbolu.

1.6. Czcionka musi mieć kolor niebieski odbity (Pantone Reflex Blue), czarny lub biały, w zależności od tła.

1.7. Symbolu nie można zmieniać ani łączyć z żadnymi innymi elementami graficznymi ani tekstami. Jeżeli obok symbolu umieszczone są też inne znaki graficzne, symbol musi mieć co najmniej taki sam rozmiar, mierzony jako wysokość lub szerokość, jak największe z pozostałych znaków graficznych. Oprócz symbolu nie wolno używać żadnej innej identyfikacji wizualnej ani logo, aby wyeksponować wsparcie ze strony UE.

1.8. W przypadku gdy kilka operacji jest realizowanych w tym samym miejscu, przy wsparciu z tego samego instrumentu lub różnych instrumentów finansowania, lub gdy w późniejszym terminie udzielane jest dalsze finansowanie na tę samą operację, należy umieścić co najmniej jedną tablicę informacyjną lub tablicę pamiątkową.

1.9. Standardy graficzne dotyczące symbolu oraz określenie standardowej kolorystyki:

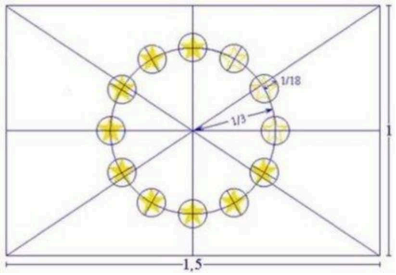
A) OPIS SYMBOLICZNY

Na tle niebieskiego nieba 12 złotych gwiazd tworzy krąg reprezentujący unię narodów Europy. Liczba gwiazd jest stała, ponieważ liczba 12 symbolizuje doskonałość i jedność.

B) OPIS HERALDYCZNY

Na błękitnym tle krąg 12 złotych pięcioramiennych gwiazd, niestykających się ramionami.

C) OPIS GEOMETRYCZNY

Symbol ma formę niebieskiej prostokątnej flagi, której długość jest równa 1,5 jej szerokości. Dwanaście złotych gwiazd rozmieszczonych jest w równych odstępach na planie niewidocznego okręgu, którego środek znajduje się w punkcie przecięcia przekątnych prostokąta. Promień okręgu jest równy jednej trzeciej szerokości flagi. Każda gwiazda ma pięć ramion, których końce wyznaczają obwód niewidocznego okręgu o promieniu równym jednej osiemnastej szerokości flagi. Wszystkie gwiazdy ustawione są w pozycji pionowej – oznacza to, że jedno ramię skierowane jest pionowo do góry, a końce dwóch ramion wyznaczają poziomą linię, która jest prostopadła do drzewca flagi. Gwiazdy rozmieszczone są na okręgu tak jak godziny na tarczy zegara. Ich liczba pozostaje niezmienna.

D) PRZEPISOWE KOLORY

Kolory symbolu są następujące: kolorem powierzchni prostokąta jest niebieski (PANTONE REFLEX BLUE); gwiazdy są koloru żółtego (PANTONE YELLOW).

E) DRUK CZTEROKOLOROWY

W druku czterokolorowym należy odtworzyć dwa standardowe kolory za pomocą czterech dostępnych kolorów.

Kolor żółty (PANTONE YELLOW) uzyskuje się dzięki użyciu koloru 100 % żółtego (Process Yellow).

Kolor niebieski (PANTONE REFLEX BLUE) uzyskuje się przez połączenie kolorów 100 % cyjanu (Process Cyan) i 80 % magenty (Process Magenta).

Internet:

W palecie kolorów komputerowych PANTONE REFLEX BLUE odpowiada kolorowi RGB:0/51/153 (w systemie szesnastkowym: 003399), a żółty (PANTONE YELLOW) odpowiada kolorowi RGB: 255/204/0 (w systemie szesnastkowym: FFCC00).

REPRODUKCJA JEDNOBARWNA

Jeżeli używa się koloru czarnego, wewnątrz wydrukowanego na czarno konturu prostokąta umieszcza się czarne gwiazdy na białym tle.

Jeżeli używa się koloru niebieskiego (Reflex Blue), należy użyć tego koloru w 100 % jako tło, a gwiazdy odtworzyć w kolorze białym w trybie wydruku w negatywie.

REPRODUKCJA NA KOLOROWYM TLE

Jeśli nie ma innego wyboru niż użycie kolorowego tła, wokół prostokąta należy umieścić białą obwódkę o szerokości równej 1/25 wysokości prostokąta.

Zasady wykorzystania symbolu UE przez osoby trzecie określono w porozumieniu administracyjnym z Radą Europy w sprawie wykorzystania godła europejskiego przez osoby trzecie (Dz.U. C 271 z 8.9.2012, s. 5.).

2. Licencja na prawa własności intelektualnej, o której mowa w art. 49 ust. 6, przyznaje UE co najmniej następujące prawa:

2.1. użytek wewnętrzny, tj. prawo do powielania i kopiowania materiałów związanych z komunikacją i widocznością oraz udostępniania ich instytucjom i jednostkom organizacyjnym UE i instytucjom państw członkowskich oraz ich pracownikom;

2.2. odtwarzanie materiałów związanych z komunikacją i widocznością za pomocą wszelkich środków i we wszelkich formach, w całości lub w części;

2.3. publiczne udostępnianie materiałów związanych z komunikacją i widocznością przy wykorzystaniu wszelkich środków komunikacji;

2.4. publiczna dystrybucja materiałów związanych z komunikacją i widocznością (lub ich kopii) we wszelkich formach;

2.5. przechowywanie i archiwizowanie materiałów związanych z komunikacją i widocznością;

2.6. udzielanie osobom trzecim sublicencji na prawa do materiałów związanych z komunikacją i widocznością.

SKRÓTY I KRÓTKIE TYTUŁY

DNSH – zasada „nie czyń poważnych szkód" celom środowiskowym w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852.

Dyrektywa EU ETS – dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (wersja przekształcona) (Dz.U. L, 2024/1275, 8.5.2024).

Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz.U. L 231 z 20.9.2023, s. 1).

ETS2 – nowy system handlu uprawnieniami do emisji dla sektora budynków, sektora transportu drogowego i innych dodatkowych sektorów, ustanowiony w rozdziale IVa dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniającej dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 134).

Fundusz, SCF – Społeczny Fundusz Klimatyczny.

GBER – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych, GBER) (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

Plan (plany) – plan społeczno-klimatyczny (plany społeczno-klimatyczne).

Rozporządzenie finansowe – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024).

Rozporządzenie w sprawie RRF – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

Rozporządzenie w sprawie SCF – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. ustanawiające Społeczny Fundusz Klimatyczny i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

Rozporządzenie w sprawie systematyki – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 1).

Rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów (RWP) – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

Rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

WRF – wieloletnie ramy finansowe.